

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Zahalování v současných muslimských zemích

Hana Měřínská

Plzeň 2016

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra blízkovýchodních studií

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Blízkovýchodní studia

Bakalářská práce

Zahalování v současných muslimských zemích

Hana Měřínská

Vedoucí práce:

Mgr. Sobotková Veronika, Ph. D.

Katedra blízkovýchodních studií

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2016

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2016

.....

Obsah

1 ÚVOD.....	1
2 HISTORIE ZAHALOVÁNÍ	3
3 TÉMATIKA ZAHALOVÁNÍ V KORÁNU A SUNNĚ	6
4 VÝZNAM ZAHALOVÁNÍ PRO MUSLIMSKOU ŽENU	8
5 MÍRA MUSLIMSKÉHO ŽENSKÉHO ZAHALENÍ.....	12
6 ZAHALOVÁNÍ V SOUČASNÝCH MUSLIMSKÝCH ZEMÍCH.....	22
6. 1 Saúdská Arábie	22
6. 2 Afghánistán	24
6. 3 Spojené arabské emiráty.....	25
6. 4 Írán	27
6. 5 Turecko.....	28
7 HIDŽÁB, SYMBOL CTNOSTI NEBO MÓDNÍ IKONA?	30
7. 1 Abaya fashion v show v Dubaji v roce 2016- 2017	32
8 SVĚTOVÝ DEN HIDŽÁBU (WORLD HIJAB DAY).....	34
9 ZÁVĚR	35
10 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	36
11 RESUMÉ.....	50
12 PŘÍLOHY.....	51

1 ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce je zahalování v současných muslimských zemích. Toto téma jsem si vybrala z několika důvodů. Hlavním důvodem jsou často kladené otázky od lidí, kteří se blízkovýchodní tematikou podrobněji nezabývají. Tato problematika je v dnešní době velmi aktuální a vyjadřují se k ní lidé, kteří svými názory dokazují, že neznalost se rovná nenávisť a tím celou situaci jen zhoršují. Současná migrace se stala ožehavým tématem kvůli médiím, které jednostranným zaujatým pohledem odsuzují na základě nenávisti vše, co souvisí s islámem, tudíž jsou muslimské ženy terčem pohledů a útoků z důvodu, že mají na sobě viditelný znak islámu.

O toto téma jsem se začala zajímat před několika lety, po přečtení knih od autorky Emíre Khidayer. V jejich knihách jsem se dočetla základní informace o zahalování, ale velmi jsem v nich postrádala hlubší význam tohoto viditelného znaku islámu. Autorka mě zaujala svými objektivními názory na arabský svět, včetně výhod a nevýhod ženského zahalování.

Cílem mé bakalářské práce je pochopení důvodů ženského zahalování a zároveň zjistit jaký význam má zahalení pro muslimskou ženu. Dále je mým záměrem také seznámit čtenáře s vybranými muslimskými zeměmi a jednotlivými druhy ženského zahalování v nich.

Práce je rozdělena do několika kapitol. Zmiňuji se jak o historii zahalování, tak i o významu zahalování v Koránu a Sunně. Důležitou částí práce je kapitola o tom, co zahalování znamená pro samotnou muslimskou ženu. Pomyslně rozděluji význam zahalování do 3 skupin, a to: posílení náboženské identity, hranici mezi soukromým a veřejným prostorem a ochranu před nežádoucími mužskými pohledy. Jak z názvu vyplývá, detailně také popisuji všechny druhy muslimského ženského zahalení, včetně zemí, kde se s konkrétními typy setkáváme. Pro představu popisuji země, jako jsou Spojené arabské emiráty, Saúdská Arábie, Afghánistán, Írán a Turecko, kde se druhy zahalení od sebe liší.

Pro snadnější porozumění cizí, převážně arabská slova, přepisují transkripcí do českého jazyka a tudíž cizí slova skloňují podle pravidel českého pravopisu. Z důvodu náročnosti arabské výslovnosti přepisují např. písmeno Q jako K, Y jako J atd. Některá cizí slova, která nejsou běžně v našem prostředí používána, rozlišují kurzívou.

Ve své práci využívám jak knižní, tak i internetové zdroje, jako jsou blogy a jiné články na webu. Z důvodu nedostatku české literatury překládám texty převážně z anglického jazyka a jiných jazyků. Používám Hrbkův překlad Koránu a hadíthy od Abú Dawúda a Al Buchářího přeložené do anglického jazyka.

Očíslované přílohy uvádím v textu, nicméně je přikládám až v závěru práce, z důvodu přehlednějšího čtení.

2 HISTORIE ZAHALOVÁNÍ

Závoj přes obličej je v dnešní době spojován hlavně s islámem i přesto, že pokrývání hlavy je zmíněno i v biblické literatuře, a to jak ve Starém, tak i v Novém zákoně.¹ Zahalování bylo odjakživa znakem cudnosti a hrálo významnou roli i v křesťanské a židovské kulturní tradici.² Závoj představoval symbol toho, že se jedná o slušnou, počestnou a poctivou ženu.³ Jedna z prvních zmínek o závojích se nachází v asyrském právnickém textu, který pochází ze 13. století př. n. l., kde se například zakazuje, aby prostitutky nosily závoje, protože se tím měly odlišovat od počestných slušných žen, které zahalené byly. Tradice zahalování existovala i mezi starověkými židovskými kmeny. Nezahalené židovské ženy byly přísně trestány například tím, že se manžel s takovou ženou mohl kdykoliv rozvést, aniž by od něj získala jakýkoliv důchod.⁴ Závoje byly rozšířené i v předislámské Persii a v Byzanci.⁵ Bohaté a vlivné ženy, především manželky obchodníků a šlechticů nosily závoj, který jim byl symbolem bohatství – chudé ženy totiž musely pracovat a při tom odhalovaly svá těla.⁶ Zahaleným tělem ženy dokazovaly, že mají na to, aby nepracovaly a jejich závoj byl v tomto případě znakem blahobytu. Závoje byly známé dokonce i v Athénách, v jakožto kolébce evropské civilizace. Respektované ženy musely v tomto městě chodit na veřejnosti zahalené, jinak by budily pohoršení a byly by podezřelé např. z toho, že se živí prostitucí a nebo že jsou otrokyněmi.⁷ Bez závoje chodily často právě prostitutky, proto se žena bez závoje v antice často s prostitutkou

¹ What is the concept of veiling in Islam?. *Islamic FAQ*.

² Hijab, the dress of modesty in Islam. *Al-islam*.

³ KROPÁČEK, Luboš. *Islamský fundamentalismus*, s. 88.

⁴ KARLÍK, Tomáš. Dějiny zahalování. Proč nádherné muslimky skrývají tváře?. *National geographic*.

⁵ AMER, Sahar. *What is veiling?*. s.10.

⁶ AHMED, Leila. *Women and gender in Islam: historical roots of a modern debate*. s. 15.

⁷ KARLÍK, Tomáš. Dějiny zahalování. Proč nádherné muslimky skrývají tváře? *National geographic*.

zaměňovala. Zejména ve středověku křesťanské umění zobrazovalo ženy, které nosily pokrývky hlavy a během následujících staletí, ženy nosily rozmanité pokrývky hlav zejména během shromáždění církve.⁸ V oblečení středověkých Evropanek nejsou téměř žádné rozdíly od oblečení dnešních muslimek- mají zahalené vlasy, nohy i paže. Pokrývky hlav postupně vymizely z většiny kostelů v průběhu staletí, ale dnes stále ještě přetrvávají ve formě jeptišek, které své tělo zahalují do pláště, který odkrývá pouze jejich tvář.⁹ Zajímavostí však je, že by žena měla i v současné době nosit nevyzývavé oblečení a měla by mít zahalené vlasy při audienci s papežem. Svým zahalením ženy projevují úctu papeži, který je pro křesťany považován za zástupce Boha na zemi.¹⁰ Pokud by žena zahalená nebyla, porušila by diplomatický protokol, tedy pravidla a zásady mravního chování.

Být zakrytá závojem znamenalo tedy již od nejstarších dob výsadu a tento zvyk existoval i v Evropě. Dodnes se z těchto dob zachoval zvyk závoje, a to např. závoj nevěsty nebo oblek jeptišek, který se vlastně od hidžábu nebo čádu skoro neliší.¹¹ V kontrastu s pokrývkou hlavy či se závojem v islámu, kde znamená skromnost a slouží jako prostředek na ochranu důstojnosti a cti ho můžeme porovnat se závojem v křesťanství, a to přesně v jedenácté kapitole biblického ediktu korintského:

⁴Každý muž, který se modlí nebo prorokuje s pokrytou hlavou, dělá ostudu Tomu, který je mu hlavou.⁵Stejně tak každá žena, která se modlí nebo prorokuje s nezahalenou hlavou, dělá ostudu tomu, který je jí hlavou; je to úplně stejné, jako kdyby se oholila.⁶Pokud se žena nechce zahalovat, pak ať se rovnou ostříhá. Pokud se ovšem stydí ostříhat nebo oholit, pak ať se tedy zahaluje.⁷Muž si nemá zahalovat hlavu, neboť je obrazem a slávou Boží. Žena je ale slávou svého muže.⁸Muž přece nebyl stvořen z ženy, ale žena

⁹ BERCOT, David. Head covering through the centuries. *Scroll publishing co.*

¹⁰ HŘEBENÁŘ, Jiří. V diplomacii musí mít žena při audienci s papežem zahalené vlasy. *Hrenebar. eu*

¹¹ BERCOT, David. Head covering through the centuries. *Scroll publishing co.*

z muže.⁹Muž také nebyl stvořen kvůli ženě, ale žena kvůli muži.¹⁰Proto ať si žena zahaluje hlavu na znamení autority kvůli andělům.¹¹ V Pánu ovšem není žena bez muže ani muž bez ženy.¹²Vždyť jako je žena z muže, tak je zas muž skrze ženu – a všechno společně je z Boha.¹³Posudte sami: je vhodné, aby se žena modlila k Bohu nezahalená?¹⁴Copak vás neučí sama přirozenost, že pro muže jsou dlouhé vlasy ostudou?¹⁵Pro ženu jsou však dlouhé vlasy slávou; jsou jí totiž dány jako pokrývka.¹²

Je tedy možné, že tento výrok vedl mnoho lidí na Západě k tomu, vidět závoj jako symbol méněcennosti a podřízenosti, i přesto, že vychází z křesťanství a v Koránu není žádná zmínka o tom, že by se měla žena ostříhat či oholit, pokud nebude zahalená.

Zajímavostí je, že ani s nástupem islámu nedošlo k rychlému šíření hidžábů a zahalování. Muslimové to pravděpodobně převzali postupně z oblasti Středomoří, kde bylo zahalování běžné. Islám tuto zvyklost tedy převzal od okolních kultur a zasadil ji do náboženského kontextu, kde přetrvala až dodnes.¹³

Např. v období kolonialismu bylo veškeré zahalení přijímáno jako symbol kulturní méněcennosti, kdy se západní mocnosti pokoušely pomocí kulturních reforem ovládnout muslimské území a "osvobodit" tak "utlačované" muslimské ženy od mužů. Často se ale ve svých snahách zapomínalo na skutečné postavení ženy a nevnímalo se, co skutečně ženy v dobytých územích chtějí a co je pro ně nezbytností.¹⁴ Zajímavostí je, že pokrývka hlavy byla jak v Evropě, tak i v Americe nutností u žen i mužů ještě v polovině dvacátého století.¹⁵

¹² 1Kor 11, 4–15.

¹³ HŘEBENÁŘ, Jiří. Zahalování muslimek má mnohem hlubší důvody. *Hrebenar. eu*.

¹⁴ HŘEBENÁŘ, Jiří. Zahalování muslimek má mnohem hlubší důvody. *Hrebenar. eu*.

¹⁵ BERCOT, David. Head covering through the centuries. *Scroll publishing co*.

3 TÉMATIKA ZAHALOVÁNÍ V KORÁNU A SUNNĚ

Islám zdůrazňuje především vztah mezi tělem a duší. Muži jsou instruováni k tomu, aby omezili nebo odvrátili zrak od žen a naopak od žen se očekává, že by měly nosit volný svrchní oděv a zakrýt tak jejich hlavy a řadra.¹⁶ V Koránu neexistuje žádný verš, který by jednoznačně přikazoval nošení hidžábu,¹⁷ pouze je zde zmíněné, že by muslimské ženy i muži měli chodit skromně oblékaní a měli by střežit svá pohlaví. Korán se zmiňuje o oblasti zvané *awrah*, což je část lidského těla mezi pupkem a koleny, která je považována za čistě soukromou a neměla by být vystavována nikomu na obdiv.¹⁸ Korán také říká, že šaty by neměly být těsně přiléhavé a neměly by být špinavé. Muslimské ženy nosí zahalení a volný oděv ke splnění tohoto příkazu Božího, jež se nachází ve 24. sůře Koránu, ve 31. verši:

*Korán (24: 31) "A řekni věřícím ženám, aby cudně klopily zrak a střežily svá pohlaví a nedávaly na obdiv své ozdoby kromě těch, jež jsou viditelné. A nechť spustí závoje své na řadra svá. A nechť ukazují své ozdoby jedině svým manželům nebo otcům nebo tchánům nebo synům nebo synům svých manželů nebo bratrům nebo synům svých bratrů či sester anebo jejich ženám anebo těm, jimž vládne jejich pravice, nebo služebníkům, kteří nemají chůlce, anebo chlapcům, kteří nemají pojem o nahotě žen. A nechť nedupou nohama, aby lidé postřehli ozdoby, které skrývají."*¹⁹

a ve 33. sůře, v 59. verši:

*Korán (33: 59) "Proroku, řekni manželkám svým, dcerám svým i věřícím ženám, aby přitahovaly k sobě své závoje! A toto bude nejvhodnější k tomu, aby byly poznány a nebyly uráženy."*²⁰

¹⁶ What is the concept of veiling in Islam?. *Islamic FAQ*.

¹⁷ KROPÁČEK, L. *Islamský fundamentalismus*, s. 88. srov. *Korán (2: 256)*.

¹⁸ *Awrah. Islamic terminology*.

¹⁹ *Korán (24: 31)*.

²⁰ *Korán (33: 59)*.

V dnešní době se ve většině muslimských zemí na dupání už téměř zapomnělo, ale nutnost zahalování v islámu přetrvala dodnes. Korán nabádá muslimské ženy oblékat se skromně a pokrýt jejich prsa a oblast genitálií. Samotné slovo hidžáb není v Koránu ve smyslu oděvu ani uvedeno. V Koránu se vyskytuje pouze jako závěs, a to v súře 33 v 53. verši.:

Korán (33: 53) "Když žádáte manželky prorokovy o nějaký předmět, žádejte o to přes závěs, to bude čistší pro srdce vaše i srdce jejich. A není vám dovoleno bolestně se dotýkat posla Božího ani se kdy oženit s manželkami jeho po něm; a to je před Bohem hřích nesmírný." ²¹

Např. ve 24. súře Koránu je zmíněné, že zahalování není povinností pro starší ženy, které už nemají naději na sňatek.:

Korán (24: 60) "A není hříchem pro starší ženy, které již nemají naději na sňatek, jestliže odloží své oděvy, aniž ovšem staví na odívání ozdoby své. Však zdrží-li se toho, bude to pro ně vhodnější. A Bůh je slyšící, vševědoucí." ²²

Tématika zahalování se kromě Koránu vyskytuje také v hadíthech.

Např. Al Buchárí zmínil ve svém hadíthu, že by žena měla být zahalená vždy, když vychází ven z domu.:

Al Buchárí (6: 321) - Muhammad je požádán, zda je správné, aby mladá žena opustila svůj dům bez závoje. On odpověděl: "Měla by se sama přikrýt rouškou" ²³

Abú Dawúd píše ve svém hadíthu, jemuž se toto vyprávění dostalo od Aiši, že by se muslimky měly zahalovat především od chvíle, kdy dosáhnou první menstruace.:

²¹ Korán (33: 53).

²² Korán (24: 60).

²³ BUKHARI, Sahih. Přeložil KHAN MUSHIN, Muhammad. *The translation of the meanings of Sahih al-Bukhari*. s. 219.

Abú Dawúd (31: 4104) - "Alláhův prorok řekl: slyš, když žena dosáhne věku menstruace, není vhodné, aby zobrazovala její části těla kromě toho a toho, a on ukázal na obličej a na ruce."²⁴

Abú Dawúd (2: 641) - Alláhův prorok řekl: Alláh nepřijímá modlitbu ženy, která dosáhla puberty a nenosí závoj."²⁵

4 VÝZNAM ZAHALOVÁNÍ PRO MUSLIMSKOU ŽENU

Různé islámské společnosti, státy a náboženské skupiny používají různé typy zahalení. Hidžábem se v současnosti spíše nazývá muslimský cudný styl oblékání a zahalení, než konkrétní styl oblečení. Ten se liší v jednotlivých zemích.²⁶ Hidžáb napomáhá muslimským ženám být skromnými a počestnými tím, že se neoblékají způsobem, který přitahuje lidi, především cizí muže. Je ochranou pro muslimské ženy proti nežádoucím mužským pohledům²⁷ a celkově jejich zahalení má zabraňovat mužským intimním představám a myšlenkám.²⁸ Na muslimských ženách je zřejmé, že si střeží své soukromí a nemají zájem o to, aby se na ně cizí muži dívali a obtěžovali je.²⁹ Jak je již zmíněné, hlavním důvodem nošení hidžábu je skromnost, což znamená, že ženy nemají zájem o zbytečnou pozornost lidí, obdiv, závist a lichocení. Chtějí se tak vyvarovat sexuální přitažlivosti od jiných mužů, než od svého manžela. Pečují o to, aby sexuální myšlenky, pocity a vzájemná interakce byla zachována pouze v rámci manželského vztahu a nedocházelo tak k pocitům žárlivosti, konkurenci, podezírání a v nejhorších případech

²⁴ QADHI, Yaser. *English translation of Sunan Abu Dawud*. s. 422.

²⁵ Translation of Sunan Abu-Dawud, Book 2. *Center for Muslim-Jewish engagement*.

²⁶ KARLÍK, Tomáš. Dějiny zahalování. Proč nádherné muslimky skrývají tváře? *National geographic*.

²⁷ GLASSE, Cyril, *The new encyclopedia of Islam*, s.179-180.

²⁸ HŘEBENÁŘ, Jiří. Zahalování muslimek má mnohem hlubší důvody. *Hrebenar. eu*.

²⁹ What is the concept of veiling in Islam? *Islamic FAQ*.

k rozvodům a následně pak k vytváření nových vztahů, které narušují jak pohodlí dětí, tak i dospělých v okolí. Je tedy zřejmé, že zahalení je důležitou zásadou v islámu, která usiluje o ochranu manželství mezi dvěma lidmi a o co nejlepší aplikaci islámu v životě. Právě tato aplikace islámu je považována za opravdové štěstí, které čistí a naplňuje duši klidem, pohodou, vděčností, láskou a soucitem.³⁰ Kromě skromného oblečení by se měli muslimové řídit skromným a uctivým kodexem chování při veškeré interakci s opačným pohlavím. Zahalené muslimské ženy touží po tom, aby o nich okolí, především to mužské, smýšlelo jako o lidských bytostech, bez ohledu na to, jaké mají tělo. Hidžáb tedy slouží i k ústraní žen od mužů na veřejnosti. Dá se říci, že je to závoj, který odděluje cizí muže nebo okolní svět ženy od Boha.³¹ Dále ženy svým zahalováním také minimalizují sexuální obtěžování na pracovišti a usilují tak především o vnímání jejich mysli a intelektu, na rozdíl od vzhledu a tvaru jejich těla. Např. ženy, které nosí burku si ji většinou obléknou, když opouští svůj dům a mají ji na sobě až do té doby, než se zase vrátí zpět domů. Muslimové se vzájemně shodují na tom, že je nutné, aby si muslimská žena zahalovala svou hlavu a nechala odkrytou pouze svou tvář. Ukazuje tím kodex oblékání a chování, které předepisuje islám. Jedná se především o projev důležitých islámských principů. Vzdělané muslimské ženy se zahalují také proto, že se drží pokynů Boha a proroka Muhammada.

Zahalení, kromě ochrany ženy před cizími muži, je považováno také za symbol identity muslimské ženy a to platí zejména v nemuslimském prostředí, kde žena pomocí zahalení posiluje svou náboženskou identitu a odlišuje se tak od ostatních. Hidžáb jako takový je považován hlavně za symbol zbožnosti, statečnosti a vnitřní síly. Žena, která ho nosí, se tak stává velmi viditelným znakem islámu, na rozdíl od muslimských mužů, kteří se snadno mohou míchat do každé společnosti, jelikož na sobě nemají žádný viditelný znak islámu. Ženy jsou tak často

³⁰ Why do Muslim women have to cover their heads? *Investigating Islam*.

³¹ GLASSE, Cyril, *The new encyclopædia of Islam*, s.179-180.

nucené bránit nejen své rozhodnutí se zahalovat, ale také své náboženství. Nicméně i přesto muslimské ženy trvají na tom, že výhody zahalování daleko převyšují nevýhody, které vytvořily mediální zaujatost a obecnou neznalost.³² Jak je již zmíněné, muslimské ženy nosí nikáb, hidžáb a burku jak pro svou vlastní ochranu, tak i z důvodu posílení své vlastní identity. Mnoho zemí světa ale tvrdí, že nošení burky již není záležitostí náboženství, protože žena v ní ztrácí svou vlastní identitu. Kvůli tomu je burka v několika zemích světa zakázána nosit. Země tímto aktem předchází páchání trestných činů a v extrémních případech teroristických útoků.³³ Nošení burky bylo zakázáno např. v Kamerunu, Čadu, Francii, Belgii, Nizozemsku a v některých částech Španělska a Ruska.³⁴ Většina muslimských žen nosí hidžáb proto, že se řídí pravidlem Božím a snaží se být respektovanými a spořádanými ženami. Nicméně v posledních třiceti letech se nošení hidžábu projevilo především jako projev islámského vědomí. Mnoho žen, které nosí hidžáb tak touží být součástí islámského obrození a to hlavně v zemích, kde je islámská praxe znechucená a nebo dokonce zakázána. Mnohokrát se stalo, že ti, kdo se snažili hidžáb zakázat a nebo alespoň odkázat na zahalení, jakožto na symbol útlaku žen, se setkávali s protestními reakcemi, kdy ženy bojovali za to, co považují správné a v čem se cítí pohodlně a bezpečně. Ve většině případech právě muslimské ženy nepovažují hidžáb jako projev útlaku, brání svá práva v zahalování a často popisují, jak se cítí osvobozené od společenské módní kultury.³⁵ Hidžáb a další druhy ženského zahalování jsou bohužel vnímány jako útlak žen především na Západě, přitom zahalování žen má tradici také na evropském kontinentu a nejedná se o zahalování muslimek.

³² Why Muslim women wear the veil. *The religion of Islam*.

³³ Kongo kvůli obavám z terorismu zakázalo ženám nosit burku a nikáb. *Idnes.cz*.

³⁴ LU, Alicia. The countries banning burqas out of fears of terrorism are more numerous than you'd think. *bustle*.

³⁵ Why Muslim women wear the veil. *The religion of Islam*.

Svým zahalením se dále ženy snaží vytvořit nepřekročitelnou hranici mezi cizími lidmi a lidmi známými, přáteli a rodinou, před kterou nemají důvod ani potřebu svůj vzhled a tělo zakrývat.³⁶ Pro muslimskou ženu je přípustné být odhalená před tzv. *mahram*. *Mahram* jsou muži, kteří jsou se ženou spjatí na základě krve, což je otec, bratr atd. Dále do *mahram* spadají muži, kteří se stanou *mahram* ženy na základě sňatku, a to např. manžel, tchán, synovec, nevlastní otec (manžel matky), nevlastní syn (syn manžela). Do poslední kategorie spadají muži, kteří jsou se ženou spjatí na základě kojení, jelikož žena, která kojí dítě, které není její, se stává automaticky jeho matkou.³⁷ Tato žena musí dítě nasytit více než třikrát a nazývá se tzv. *murđ'a*.

V islámu neexistuje žádný zákon, který trestá ženu za to, když nenosí závoj a v souladu s islámským právem nemá nikdo žádnou pravomoc nutit ženu k zahalování. Pouze otec, manžel nebo bratr jí mohou napomenout a požádat o to, aby hidžáb nosila, nicméně nikdo nemá žádné právo ženu nutit k zahalování. Ženám je pouze doporučeno, aby hidžáb nosily a zachovaly si tak svou čest a důstojnost.³⁸ Je pravda, že v některých rodinách a v některých kulturách ženy jsou nucené nosit hidžáb, ale není to pravidlem. Termínem hidžáb bylo původně označené něco, co se používalo k zakrytí a k označení oděvu, který nosily ženy před domem.³⁹ Nošení hidžábu bylo původně určené pouze pro ženy proroka Muhammada z důvodu udržení jejich nedotknutelnosti. To bylo proto, že Muhammad prováděl všechny náboženské aktivity a občanské záležitosti v mešitě, která byla přilehlá jeho domovu. Cizí lidé neustále přicházeli do jeho domu v jakoukoli hodinu a tím přicházeli do těsné blízkosti s Muhammadovými ženami. Mnohdy se stávalo, že noví emigranti dokonce zůstávali v jeho domě do té doby, než si našli své

³⁶ HŘEBENÁŘ, Jiří. Zahalování muslimek má mnohem hlubší důvody. *Hrebenar. eu*.

³⁷ AL MUNAJJID SAALIH, Muhammad. Who are the mahrams in front of whom a woman can uncover? *Islam question and answer*.

³⁸ What is the concept of veiling in Islam? *Islamic FAQ*.

³⁹ KROTKOFF, Georg a AFSARUDDIN, Asma. *Humanism, culture, and language in the Near East: studies in honor of Georg Krotkoff*. s. 87.

vlastní domovy.⁴⁰ Zahalováním se tak vytvořila pomyslná vzdálenost mezi prorokovými manželkami a lidmi, kteří přicházeli do prorokova domu. Během života Muhammada se žádná jiná muslimská žena nezahalovala. Muslimské ženy se začaly zahalovat až poté, co to viděly u prorokových žen, protože se je jakožto tzv. "Matky věřících v islámu" snažily napodobovat.⁴¹

V dnešní době téměř všechny nikábí (ženy, zahalující se nikábem) přijaly nikáb jako své vlastní rozhodnutí, se kterým se cítí bezpečně a spokojeně. Ženy nikdy nebyly a nejsou nucené svými manžely či otci k zahalování. Vybraly si to zcela dobrovolně jako způsob přiblížení se Bohu. Nošení nikábu znamená pro muslimky extra stupeň dodržování božího příkazu ohledně skromného oblékání. Stejně tak, jako boží příkaz o skromném oblékání, tak i častější modlení než je 5x denně a dávání peněz na charitu v jiném období než o ramadánu je považováno za extra stupeň dodržování božích příkazů a muslimové tak mají pocit, že pro svého Boha a náboženství dělají maximum. Ačkoli se to zdá nemuslimům zvláštní, pro muslimky znamená nikáb motivaci a zbožnost, nikoli komplex méněcennosti

5 MÍRA MUSLIMSKÉHO ŽENSKÉHO ZAHALENÍ

Hidžáb obecně je zahalení, které je vnímané různě jak z pohledu místa nošení, tak i z pohledu zvyků a tradic. Muslimové tradičně uznávají mnoho různých forem oblečení tak, aby splňovalo požadavky hidžábu.⁴² Hidžábem je tedy míněné jakékoliv ženské zahalení, jelikož samotné slovo hidžáb znamená v arabštině závoj či zakrývat.⁴³ Hlavní sunnitské

⁴⁰ Islam: The origins of hijab. *Never mind*.

⁴¹ Islam: The origins of hijab. *Never mind*.

⁴² Muslim culture & the style of hijab. *Al- islam*.

⁴³ KHIDAYER, Emíre. *Život po arabsku*. s. 266.

právní školy tvrdí, že by mělo být zahalené celé ženské tělo, kromě její tváře a rukou a tím jsou často v rozporu s několika kleriky, kteří naopak tvrdí, že žena by měla být zahalená celá, včetně její tváře a rukou, a to zejména při modlitbě a ve veřejných zařízeních. Všechny právní školy a muslimští učenci se ale shodnou na tom, že základním požadavkem islámského práva je udržení zahalených ženských vlasů v přítomnosti mužů, pokud se nejedná o *mahram*.⁴⁴ V soukromí a v přítomnosti *mahram* neexistují žádná pravidla zahalování a záleží tak pouze na pohodlí ženy, zda preferuje být zahalená či nikoli. Muslimští učenci v tomto případě velmi zdůrazňují vzájemný pocit svobody a potěšení mezi ženou a jejím manželem. Téměř ve všech muslimských kulturách nejsou dívky a ženy povinné nosit hidžáb a není přesně stanovený věk, kdy by se měla žena začít zahalovat, nicméně v mnoha muslimských kulturách je puberta tzv. dělící čarou.⁴⁵

Mnoho vědců, učenců v islámu a právních škol se neshodují v povinnosti nošení nikábu. Často dochází ke sporům, zda je nošení nikábu *fard* (povinné) a nebo ne. Např. Málíkovský madhab tvrdí, že ženský obličej a ruce nejsou *awrah* (intimní partie), a proto zahalování tváře není povinné, nicméně je vysoce doporučené. Na rozdíl od Hanafijské školy, kde je zahalování ženského obličeje povinné i přesto, že tvář považovaná za *awrah* není. Hanafijská škola má povinnost zakrýt ženský obličej proto, aby se žena vyvarovala strachu či frustraci z mužských pohledů na veřejnosti.⁴⁶ Šafíjovský madhab má dva postoje k zahalování. První názor je takový, že povinností ženy je být zahalená vždy v přítomnosti cizích mužů a druhým názorem je, že by žena měla nosit nikáb pouze pokud je velmi atraktivní. Hanbalistický madhab má stejně jako Šafíjovský dva postoje k zahalování a to, že nikáb by neměl být povinný, protože ženský obličej a ruce nejsou *awrah*. Někteří vědci v tomto madhabu ale tvrdí, že celé ženské tělo je *awrah* včetně jejich

⁴⁴ When is it permissible for a woman to uncover her face? *Islam question and answer*.

⁴⁵ At what age are Muslim girls expected to start wearing the hijab? *About religion*.

⁴⁶ KADODIA HUSAIN, Mufti. The niqab and its obligation in the Hanafi madhab. *Deoband*.

nehtů, a tak by měla být žena zcela zahalená s výjimkou, kdy je žádána o ruku, kdy je povolené odkrýt centrum krásy včetně jejího obličeje. Názory učenců, vědců a právních škol se velmi liší v názorech, co je a není považováno za *awrah*. Moderní názory jsou spíše takové, že by měla být žena zahalená v přítomnosti mužů, kteří nejsou považováni za *mahram* a vyvarovat se tak frustraci.⁴⁷

Hidžáb, kromě obecného výkladu lze vykládat také konkrétně, jelikož stejným názvem je pojmenován i jeden z mnoha druhů ženského zahalení, který zakrývá ženskou hlavu a hrudník a tvář nechává odhalenou (viz. příloha č. 1 a 2). Hidžáb nosí muslimky po dosažení věku puberty především v přítomnosti dospělých mužů mimo jejich nejbližší rodiny, *mahram*. Jsou to většinou čtvercové šátky rozmanitých barev i velikostí, které nosí ženy a dívky v muslimských zemích.⁴⁸ Často jsou šátky barevně sladěné s oblečením, které dotyčná žena má právě na sobě. Termín hidžáb zahrnuje celou řadu oblečení, včetně šátků, ale i celou řadu různých stylů šatů z celého světa.⁴⁹ Hidžáb ale znamená pro muslimy více než jen šátek. Zahrnuje jak skromný typ oblékání, tak také skromné chování. Pozornost byla vždy věnována především detailnímu předepisování šatu, který měl být vždy v souladu s hidžábem.

Méně známými druhy zahalení jsou *al amira*, *šajla*, *chimár* a *dřilbáb*.

Al amira je dvojdílný elastický závoj.⁵⁰ Skládá se z upnuté, většinou bavlněné čepičky a šátku trubkovitého stříhu, který se nosí přes čepičku⁵¹ (viz. příloha č. 9). Trubkový styl šátku se tedy navléká přes hlavu stejně

⁴⁷ BILGIN, Yasir. *Health care, illness, and treatment in Islam*. s. 45.

⁴⁸ KHIDAYER, Emíre. *Život po arabsku*. s. 97.

⁴⁹ Why Muslim women wear the veil. *The religion of Islam*.

⁵⁰ Different styles of hijab. *Islam, fashion and identity*.

⁵¹ ASSER, Martin. Why Muslim women wear the veil. *BBC*.

jako tričko. Tento druh zahalení nezakrývá ženský obličej.⁵² Al amiru nosí většinou mladé dívky před tím, než začnou nosit hidžáb. Dívky ji nosí především proto, že se velmi rychle a snadno obléká. Díky upnuté čepičce se nepotřebují žádné špendlíky pro připevnění, a i přesto čepička pevně drží, zůstává celý den na svém místě a pokrývá veškeré dívčí vlasy.⁵³ Al amira se vyrábí v mnoha barvách a nosí ji muslimky po celém světě, převážně ale v Maroku. Patří mezi 3 nejoblíbenější typy muslimského zahalení, společně s šajlou a chimárem.⁵⁴

Šajla je asi 1 metr dlouhý obdélníkový šátek, který si muslimské ženy omotávají kolem hlavy (viz. příloha č. 10). Šajla je velmi specifická svým způsobem vázání. Omotává se několikrát kolem hlavy, krku a velmi často zahaluje i ženská ramena.⁵⁵ Ženy, zahalující se šajlou, nosí spolu s ní většinou černé rukavice.⁵⁶ Šajlu nosí převážně muslimky Perského zálivu.⁵⁷

Chimár je okrouhlá pokrývka hlavy s otvorem na obličej.⁵⁸ Kromě vlasů pokrývá chimár také krk, ramena a hrud⁵⁹ (viz. příloha č. 12). Chimár, na rozdíl od hidžábu, nemá náboženský význam. Nikdy nepředstavoval oddělení okolního světa ženy od Boha. Chimár odjakživa znamenal látku, která zahalovala převážně hlavu, nikoli však obličej. Vzhledem k častému používání chimár= závoj, se dostal lidem do podvědomí hlavně jako jeden z mnoha muslimských závojų.⁶⁰ Původně

⁵² JEMELKA, Petr a KUNC, Tomáš. Grafika: burka, čádor, nikáb. Evropa a zákaz zahalování. *Aktuálně.cz*.

⁵³ Different styles of hijab. *Islam, fashion and identity*.

⁵⁴ Different styles of hijab. *Islam, fashion and identity*.

⁵⁵ ASSER, Martin. Why Muslim women wear the veil. *BBC*.

⁵⁶ JEMELKA, Petr a KUNC, Tomáš. Grafika: burka, čádor, nikáb. Evropa a zákaz zahalování. *Aktuálně.cz*.

⁵⁷ Different styles of hijab. *Islam, fashion and identity*.

⁵⁸ Spôsob života muslimov. *Arabský svet- iná planéta*.

⁵⁹ What is the khimar? *Al-Muhajabah's Islamic pages*.

⁶⁰ Differences between hijab and khimar. *Differencebetween.net*.

byl chimár šátek, zahalující pouze hlavu, nicméně v dnešní době je považován za velmi dlouhou pokrývku hlavy, jež sahá často až k bokům, kolenům či na zem. Chimár se také často používá jako svrchní šátek, zahalující ženskou hlavu a krk ženám, které se nosí s tzv. džilbáb.⁶¹

Džilbáb je dlouhý volný kabát, známý také jako mantl (viz. příloha č. 11). Mantl nosí převážně moderní iránské ženy. Moderní džilbáb pokrývá celé ženské tělo, s výjimkou rukou, hlavy a obličeje.⁶² Hlavu a krk pak pokrývá šátek zvaný chimár, jež se nosí přes džilbáb.⁶³ Některé ženy mohou také zahalovat svůj obličej pomocí nikábu. Džilbáb se zapíná převážně na knoflíky, popř. suchý zip. Džilbáb nebývá zpravidla tak volný jako abája, a ani tolik elegantní. Často bývá ušitý s hutnějších materiálů než je abája např. z rifloviny či manžesteru.

Jak je již zmíněné, džilbáb je uveden v koránu, nicméně neexistují žádné obrázky ze 7. století, a proto není jasné, zda moderní džilbáb vypadá stejně, jako džilbáb uvedený v koránu. Obecně se ale uvádí, že je džilbáb oděv, pokrývající ženské tělo.⁶⁴

Dalším druhem zahalení je nikáb, který je jedním z nejznámějších druhů muslimského ženského zahalení. Je to závoj, zahalující ženský obličej mimo oči⁶⁵ (viz. příloha č. 3) a to především před muži, kteří nejsou považováni za *mahram*.⁶⁶ Nikáb se nosí především v zemích Arabského poloostrova jako je např. Saúdská Arábie, Spojené arabské emiráty, Jemen a Omán.⁶⁷ Samozřejmě ho ale nosí i ženy v ostatních muslimských zemích jako např. v Sýrii, Afghánistánu, Pákistánu, Bangladéši, Indii či Somálsku. Na světě existuje několik stylů nikábů

⁶¹ What is the khimar? *Al-Muhajabah's Islamic pages*.

⁶² Jilbab and the Muslim woman's dress code. *The khilafah*.

⁶³ What is the khimar? *Al-Muhajabah's Islamic pages*.

⁶⁴ Jilbab and the Muslim woman's dress code. *The khilafah*.

⁶⁵ TRISTAM, Pierre. Niqab. *About news*.

⁶⁶ RENARD, John. *The handy Islam answer book*. s. 176.

⁶⁷ MARAFI, Najebah. *Intertwined conflict: the difference between culture and religion*. s. 79.

a dalších obličejových roušek. Známy je např. poloviční nikáb vyrobený převážně z tenké elastické látky, která se nosí kolem obličeje. Tento styl nikábu nechává většinou odkryté oči a čelo (viz. příloha č. 4). Na takto zahalené ženy je možné narazit především v Saúdské Arábii, Jemenu, Ománu, Spojených arabských emirátech, Kuvajtu či Kataru. Známejším nikábem je tzv. plný nikáb, který můžeme vidět především na ženách v Perském zálivu. Skládá se z horního pásma látky, které se zavazuje kolem čela pomocí tkaniček nebo suchého zipu a z dlouhé tkaniny, která spadá ženě přes tvář. Tento typ nikábu je tvořen převážně dvěma vrstvami, tzv. závoji, které je možné buď nechat volně ležet přes obličej a docílit tím zakrytí očí, a nebo je přetáhnout dozadu přes hlavu, zakrýt uzel v zadní části a nechat oči naopak odkryté. Nikáb je většinou černý, ale není to podmínkou. Muslimské ženy upřednostňují ne příliš výrazné barvy, a to např.: tmavě modrá, zelená, hnědá, šedá a béžová. Existují samozřejmě i barevné nikáby, a to především v Sýrii nebo v Egyptě. Pro země Perského zálivu jsou ale typické hlavně černé nikáby. Mezi muslimy dochází často ke zmatkům a sporům o důležitosti nikábu. Někteří muslimové nikáb důrazně odmítají, ale zároveň se zahalením vlasů a krku souhlasí a upřednostňují tak pouze hidžáb.⁶⁸ Jiní muslimové nikáb naopak přijali bez problému s tím, že je to vzácný a velmi doporučený akt, který ale však není povinný. Poslední skupinou jsou muslimové, kteří trvají na obličejovém závoji a tvrdí, že nikáb je důležitý požadavek, doplňující skromný ženský oděv. Tato skupina se snaží o to, aby jejich názory se dostaly mezi co možná největší část muslimek a podařilo se jim tak nikáb prosadit u většiny žen. Je tedy zřejmé, že každá skupina má na zahalení a nošení nikábu odlišný názor a střední cestou tedy je dobrovolné použití nikábu s tím, že je to velmi doporučené.⁶⁹ Nikáb není považován za žádný extrémismus. Ženy si dobrovolně volí, zda chtějí zahalovat pouze své vlasy a krk tzv. hidžábem, a nebo zda mají zájem o rozšíření zásady soukromí tím, že nosí nikáb a zahalují tak celý svůj

⁶⁸ Examining the dalils for niqab. *Al-Muhajabah's Islamic pages*.

⁶⁹ Understanding the face veil. *Al-Muhajabah's Islamic pages*.

obličej kromě očí. Nikáb je vysvětlován jako tzv. *mustahab*, což z arabštiny znamená hledat lásku boží. Tím, že se ženy zahalují více, než jim bylo přikázáno, usilují o lásku Alláha a přiblížení se k němu. Dále je nikáb vysvětlován jako tzv. *haja*, což z arabského slova znamená stud, plachost nebo udržení v soukromí.⁷⁰ Islám klade velký důraz na ochranu a zachování soukromí a především na zahalování intimních částí těla, které se nazývají tzv. *awrah*.⁷¹ Stejně tak jako v soukromém prostoru, platí přísná pravidla i v prostoru veřejném. Nezahrnuje to pouze vybrané šaty, ale také chování, kdy je nutností se např. vyhnout fyzickému kontaktu mezi cizí ženou a mužem na místě, kde nikdo jiný není přítomný, tzv. *chulwa*.⁷² Zahalení je v tomto případě již zmíněnou hranicí, jíž se ženy snaží vyvarovat pocitu studu.⁷³ Kromě *mustahab* a *haja*, lze nikáb vysvětlovat také jako *taqwa*, což z arabštiny znamená zbožnost, boží vědomí nebo popř. respekt či strach z Boha.⁷⁴ Je to vlastně vědomí, že se na nás Alláh dívá a muslimové se snaží vyhnout neposlušnosti a zklamání Boha. Chrání tak sebe sama před vším, co se Bohu nelíbí.⁷⁵ Také se *taqwa* vysvětluje jako stav bdělosti před pádem do hříchu. Během tohoto stavu je věřící co nejvíce ve střehu, aby nespáchal nějaký čin či zločin, který by se nelíbil Alláhovi popř. by ho zklamal.⁷⁶ Ženy, které si zahalují obličej nikábem nejčastěji nosí tzv. abáju, což je svrchní oděv, který zakrývá celé ženské tělo a svým střihem připomíná volné šaty, které jsou nejčastěji, stejně jako nikáb, černé barvy.⁷⁷

⁷⁰ Haya (shyness). *Mission Islam*.

⁷¹ Awrah. *Islamic terminology*.

⁷² YAMANI, Mai a ALLEN, Andrew. *Feminism and Islam: legal and literary perspectives*. s. 276.

⁷³ Why wear niqab? *Al-Muhajabah's Islamic pages*.

⁷⁴ What is taqwa? *Islamic insights*.

⁷⁵ ESPOSITO, John. *The Oxford dictionary of Islam*. s. 314.

⁷⁶ What is taqwa? *Islamic insights*.

⁷⁷ YARWOOD, Doreen. *The encyclopedia of world costume*. s. 9.

Abája je druh zahalení, který nosí muslimky po celém muslimském světě. Jsou to volné šaty, zahalující celé ženské tělo s výjimkou hlavy.⁷⁸ Abája je většinou vyrobená z jemné černé látky. Je to dvoudílný oděv, který se skládá z velkého čtvercového kusu látky, tvořící hlavní část šatu a zakrývající ženské tvary a dále je tvořen nikábem, který zahaluje ženskou tvář a nebo šálou, jíž si ženy zakrývají vlasy.⁷⁹ Abáje jsou rozmanité svými styly a nabízí ženám si zvolit styl a střih, odpovídající dané příležitosti. Abáje jsou také velmi známé obrovskou škálou barev, střihů a tvarů, které nabízí.⁸⁰ Postupem času se vyvinuly z počátečního prostého střihu a barvy do symbolu stylu a módy mezi muslimskými ženami. Kromě barev a střihů, jsou známé také množstvím tkanin od jemné krepové látky po šifon a bavlnu. Abáje můžeme nalézt od usedlejších prostých černých stylů, až po styly barevné, výstřední či nařasené, které jsou vhodné i na večerní příležitost. Volba barvy a tkaniny se liší v závislosti na regionu a kultuře, do které žena patří. Např. extrémně atraktivní a barevné abáje jsou zakázané nosit v hlavním městě Saúdské Arábie, v Rijádu. Oproti ostatním ženám, jsou saúdské ženy mnohem více ochotné investovat do rozmanitých abájí, jelikož sledují nejnovější trendy. Ženy i dívky v Saúdské Arábii si potrpí na rozmanité výšivky, lesknoucí se kameny, krajkové zdobení či ozdobné pásky. Většina saúdských žen má v šatníku rozmanité abáje a zaleží pouze na nich, kterou zvolí pro danou příležitost, a ve které se cítí pohodlně. Nejluxusnějším materiálem pro abáju je satén a hedvábí, jelikož působí velmi elegantně, nicméně mnoho žen dává přednost lacinějším materiálům, zdobených jemnými korálky či potisky. Styly abájí se liší v závislosti na dané příležitosti.⁸¹ Kromě módy jsou ale abáje samozřejmě symbolem jedinečné identity muslimské ženy a důstojně

⁷⁸ Traditional dress of the Kingdom of Saudi Arabia. *The lovely planet*.

⁷⁹ FROUZOVÁ, Magdaléna.. *Závoj a džíny: ženy v islámském světě*. s. 63.

⁸⁰ KHIDAYER, Emíre. *Život po arabsku*. s. 97.

⁸¹ Abaya. *Nop commerce*.

podporují její náboženské vyznání a svým stylem pouze dodává výraznou důležitost tohoto oděvu.⁸²

Téměř každá arabská tradice zná legendu o abáje. Říká se, že někdy v 8. století žil obchodník, který prodával pláště. Všechny ženy upřednostňovaly barevné, až jednou barevné došly a zbyly pouze černé, které nikdo nechtěl. Obchodník se ze zoufalství obrátil na svého přítele, který byl básník a požádal ho o pomoc. Básník tak napsal báseň, kde chválí a vyzdvihuje ženskou krásu a halí ženy do tajemného černého oděvu, který údajně nosí pouze bohaté a vznešené dámy. Legenda končí tím, že se ženy vrátily za prodejcem na trh a vykoupily všechny černé pláště. Obchodník se tak stal bohatým a ženy začaly žít s pocitem, že patří mezi ty bohaté a vznešené dámy. Od té doby prý ženy nosí černé abáje.⁸³

Dalším druhem zahalení je tzv. čádor, což je vnější oděv, jež muslimky nosí přes běžné oblečení.⁸⁴ Nosí se především v Íránu, Iráku a jižní Asii. Čádor je plášť zakrývající ženské tělo a je většinou otevřený vpředu⁸⁵ (viz. příloha č. 7 a 8). Skládá se z půlkruhového kusu látky, který bývá přehozený přes hlavu a ramena, aby skryl křivky ženského těla. Čádor na rozdíl od abáje nemá většinou rukávy a nezapíná se vpředu. Zůstává tedy otevřený, popř. si ho ženy drží v rukách či podpaží⁸⁶, popř. zubama. Pod čádorem ženy obvykle nosí dlouhé kalhoty a mantly. V dnešní době jsou čádory často černé⁸⁷ a někdy k němu nosí ženy šátky, jež jim zakrývají vlasy. V dřívějších dobách byly naopak oblíbené barevné či světlé čádory, které dnes nosí ženy pouze doma, popř. při

⁸² Abaya. *Nop commerce*.

⁸³ GHAZAL, Rym. Saudi women are giving the abaya a colourful makeover. *The national*.

⁸⁴ Dress code in Iran. *Trip to Persia*.

⁸⁵ KUNC, Tomáš a JEMELKA, Petr. Grafika:burka, čádor, nikáb. Evropa a zákaz zahalování. *Aktuálně.cz*.

⁸⁶ Islamic clothing definition: chador. *About religion*.

⁸⁷ Chador. *Oxford Islamic studies online*.

modlitbách či oslavách.⁸⁸ Původní čádor neměl žádné ozdobné výšivky ani kreativní prvky a potisky. Ty se začaly objevovat až později.⁸⁹ Popularita nošení čádoru se velmi měnila v průběhu let.

Nejkompletnějším muslimským zahalením je tzv. burka. Burka je svrchní oděv tvořený jedním kusem látky a zahalující celé ženské tělo od hlavy až k patě na veřejnosti.⁹⁰ Skládá se z tzv. obličejového závoje, což je obvykle kus obdélníkové látky, který je svým horním okrajem připojen k šátku, který zahaluje celou hlavu.⁹¹ V jiných stylech je připojen k šátku nikáb, který zakrývá pouze ženskou tvář, ale oči nechává odhalené.⁹² Pod burkou nosí ženy běžné oblečení.⁹³ V burce se většinou nachází malý otvor pro oči nebo je vyrobená z látky, přes kterou ženy mohou vidět, aniž by okolí vidělo je.⁹⁴ Burka bývá z pravidla vyráběná cca z 10 jardů (1 jard= 0, 9144 metrů) tkaniny, která kompletně zakrývá celé ženské oblečení.⁹⁵ Nenosí se pouze v Afghánistánu, ale také v Pákistánu a Indii. Burka má původně perské kořeny, ale postupně začala být více spojovaná s městskou střední a vyšší třídou afghánských žen.⁹⁶ Např. v době, kdy byl v Afghánistánu u moci Tálibán, byly ženy nucené nosit burku. Tento druh zahalování se a naprostá izolace žen od cizích mužů se nazývá tzv. *purdah*.⁹⁷

⁸⁸ Islamic clothing definition: chador. *About religion*.

⁸⁹ Chador. *Oxford Islamic studies online*.

⁹⁰ What's the difference between a hijab, niqab and burka? *BBC*.

⁹¹ What is a burqa? *Wise geek*.

⁹² RENARD, John. *The handy Islam answer book*. s. 176.

⁹³ What Is a burqa? *Wise geek*.

⁹⁴ CAMPO JUAN, Eduardo. *Encyclopedia of Islam*. s. 119.

⁹⁵ JONES, Liz. My week wearing a burka: just a few yards of black fabric, but it felt like a prison. *Mail online*.

⁹⁶ RIV, Ruth. The burqa in Afghanistan. *Afghanistan on my mind*.

⁹⁷ Purdah. *Encyclopaedia britannica*.

6 ZAHALOVÁNÍ V SOUČASNÝCH MUSLIMSKÝCH ZEMÍCH

6. 1 Saúdská Arábie

Téměř ve všech muslimských zemích se navrhuje a doporučuje, aby ženy chodily oblékané skromně a zahalovaly svá těla a vlasy. Saúdská Arábie je jednou z muslimských zemích, kde je právně předepsaný dress code. Všechny ženy, nehledě na to, jestli jsou cizinky či místní, musí nosit tzv. abáju na veřejných místech.⁹⁸ Saúdské ženy by tedy měly nosit abáju a šátek, pokrývající vlasy- hidžáb popř. závoj, zahalující obličej- nikáb, což cizinky nosit nemusí. Tento fakt velmi často pobuřuje některé vyznavače striktní linie islámu. Nikáb je totiž velmi důležitou součástí saúdské kultury. Ve většině saúdskoarabských městech si drtivá většina žen zahaluje své tváře nikábem.

Podle saúdskoarabské verze práva šaría by dámské oblečení mělo splňovat tyto podmínky:

- ženy musí zahalovat celé své tělo a je povolené odhalit 1 nebo 2 oči v případě, že je to nezbytně nutné⁹⁹
- ženy by měly nosit volnou abáju, aby skryla ženské tvary a dostatečně silný šátek, aby skryl vše, co je pod ním¹⁰⁰
- ženy by neměly nosit pestrobarevné nebo zdobené oblečení, aby nepřitahovaly mužskou pozornost¹⁰¹

Od saúdských žen se očekává, že by měly nosit obličejový závoj na veřejnosti, jinak by mohly být obtěžované náboženskou policií v případě, kdy by zahalené nebyly.¹⁰² Přísnost oblékání se ale liší region od regionu.

⁹⁸ What exactly do women in Saudi Arabia wear under the abaya? *American bedu.*

⁹⁹ Saudi cleric favours one-eye veil. *BBC.*

¹⁰⁰ Saudi Arabia's dress code for women. *The economist.*

¹⁰¹ What can you wear as a woman in Saudi Arabia? *Living in Saudi Arabia.*

¹⁰² Saudi Arabia's dress code for women. *The economist.*

Např. v šíitském liberálním průmyslovém městě Dammám, ležícím v Perském zálivu na hranici s Bahrajnem si některé ženy nezahalují obličej nikábem vůbec a nosí pouze hidžáb, který zahaluje jejich vlasy a krk. Dále je také velmi liberální město Džedda, které se nachází na západním pobřeží země, kde jsou pravidla oblékání mnohem uvolněnější než třeba v hlavním městě Saúdské Arábie, v Rijádu. Ve městě Džedda je dokonce i běžné, že v luxusních střediscích u Rudého moře chodí turisté na pláži v bikinách, aniž by to jakkoliv omezovalo či nabourávalo striktní saúskoarabská pravidla či chod města.¹⁰³ V Džeddě můžeme často vidět ženy, které nosí rozhalené abáje a vystavují tak oblečení, které mají pod nimi. Samozřejmě doma, v přítomnosti samých žen, je naprosto normální, když si ženy svrchní vrstvy oblečení sundají.¹⁰⁴ Tato přísná pravidla oblékání ale neznamenaají, že by ženy neměly žádný prostor pro osobní vyjádření. Jak jsem již zmínila, abáje jsou vyrobené v rozmanitých střízích a styly se často liší svou látkou či barvou, a tak si každá žena přijde na své. Kromě abájí saúdské ženy také milují nakupování bot, kabelek a doplňků, jako jsou např. sluneční brýle, pásky či šperky. Tradiční šperky, které saúdské ženy nosí, jsou obvykle vyrobené ze zlata či stříbra. Arabky se obecně velmi rády zdobí a nosí šperky jako symbol důstojnosti a sebeúcty. Již beduínské ženy nosily šperky jako důkaz společenského postavení.¹⁰⁵ Dnešní moderní saúdské ženy spíše preferují zlato nad stříbrem a velmi často můžeme vidět, že šperky zdobí i své děti již od útlého věku, a to především drobnými náhrdelníky a náramky na nohách. Mnoho mladých dívek a žen se snaží skloubit předepsaný dress code s módou a dnešními trendy a ozvláštňením svých abájí si tak zpříjemňují právně předepsaný outfit. Během posledních let bylo zjištěno, že konzervativní postoje mezi obyvatelstvem v Saúdské Arábii stále přetrvávají, ale i přesto se někteří lidé snaží o to, aby měly ženy možnost si sami vybrat, co si obléknou na

¹⁰³ Saudi Arabia's dress code for women. *The economist*.

¹⁰⁴ KHIDAYER, Emíre. *Arabský svět - jiná planeta?* s. 116-117.

¹⁰⁵ Bedouin jewellery. *Saudi today online*.

sebe. Jiní naopak dbají na to, aby ženy nosily pouze obyčejné černé abáje s nikábem či burkou.¹⁰⁶

6. 2 Afghánistán

Nejrozšířenějším zahalením v Afghánistánu je burka. Afghánská burka se nazývá *chadri* a pokrývá celý ženský obličej s výjimkou malé oblasti kolem očí, kde se většinou nachází síť nebo mříž¹⁰⁷ (viz. příloha č. 5). Před tím, než v roce 1996 převzal moc v Afghánistánu Tálibán, *chadri* se málokdy nosila ve městech či na veřejných místech a ženy nosily převážně západní styl oblečení, nicméně když Tálibán převzal moc, ženy byly nucené nosit burku na všech veřejných místech.¹⁰⁸ První dny, kdy Tálibán nařídil nošení *chadri* všude mimo domov, byly ženy v šoku, a to zejména v Kábulu, kde většina žen *chadri* nikdy předtím nenosila.¹⁰⁹ Krom tohoto nařízení, ženy také nesměly pracovat a vycházet ven z domu bez přítomnosti svého muže. Bylo jim povoleno pouze studium Koránu. Ženy se denně setkávaly s problémy, jako bylo zakopávání, pády na zem apod. Nejhorším obdobím pro nošení *chadri* bylo léto, kdy bylo horko a ženy i přesto musely nosit jak své běžné oblečení, tak i *chadri*, vyrobenou z těžké textilie.¹¹⁰ Vzhledem k nedostatku vzduchu při nošení burky trpěly ženy velmi často dušností, astmatem a jinými zdravotními problémy.

V oblasti blízko Kábulu můžeme vidět obvykle světle modrou *chadri*, na severu země jsou *chadri* převážně bílé a na jihu hnědé a zelené.¹¹¹ V ostatních částech Afghánistánu jsou burky rozmanité.

¹⁰⁶ Saudi Arabia's dress code for women. *The economist*.

¹⁰⁷ RIV, Ruth. The burqa in Afghanistan. *Afghanistan on my mind*.

¹⁰⁸ What is a burqa? *Wise geek*.

¹⁰⁹ RIV, Ruth. The burqa in Afghanistan. *Afghanistan on my mind*.

¹¹⁰ RIV, Ruth. The burqa in Afghanistan. *Afghanistan on my mind*.

¹¹¹ GAMEL, Kim. West's mores, China imports challenge the burqa. *The big story*.

V dnešní době modré burky kolem Kábulu postupně mizí, ale za to se rozšířily v Pákistánu, kde se nosí ze stejného důvodu jako v Afghánistánu- ústraní žen a dívek od cizích mužů.¹¹² Tyto modré burky, které zcela pokrývají ženské tělo jedním kusem látky, se velmi liší od černých burek, které jsou obvykle tvořené třemi kusy látky, a to: kabátem, pokrývkou hlavy a nikábem.¹¹³ Černé burky se nosí spíše v Saúdské Arábii, než v Afghánistánu.

6. 3 Spojené arabské emiráty

Burka ve Spojených arabských emirátech je nejstarším zahalením v oblasti Perského zálivu. Na rozdíl od afghánské burky, která pokrývá celé ženské tělo od hlavy až k patě, emirátská burka pouze částečně pokrývá ženský obličej ve tvaru písmene "H".¹¹⁴ Burka pokrývá vrchní část obličeje, a to čelo a obočí a spodní oblouk zakrývá nosní dírky a horní ret (viz. příloha č. 6). Centrální vertikální řetězec by měl vést přesně uprostřed nosu.¹¹⁵ V dnešní době se počet žen nosících tento typ burky zmenšuje. Můžeme ji vidět převážně na ženách starší generace. Mladší ženy a dívky používají tento typ burky spíše jako dekoraci, než pro běžné nošení. Z dálky se může zdát, že je burka vyrobená ze zlata či jiného kovu, ale původním materiálem je látka, dovezená z Indie.¹¹⁶ Dívky začínaly tento typ burky nosit převážně ve věku puberty. Design burky je odlišný v závislosti na území, ze kterého žena či dívka pochází. V Dubaji a v Abu Dhabí je burka většinou úzká v horní části a široká a zakřivená ve spodní části. V Al Ain, čtvrtém největším městě SAE, jež se nachází v emirátu Abu Dhabí, je burka stejně úzká jak v horní, tak i ve spodní

¹¹² SHERAZEE, Mahnoor. 'The difference between black and blue'. *Dawn*.

¹¹³ SHERAZEE, Mahnoor. 'The difference between black and blue'. *Dawn*.

¹¹⁴ AL HAMELI, Asmaa. History project: the burqa. *The national*.

¹¹⁵ Burqa in UAE through its history. *Khaleejia's life*.

¹¹⁶ AL HAMELI, Asmaa. History project: the burqa. *The national*.

části. V emirátu Šardža se svým vzhledem burka velmi podobá té v Dubaji a v Abu Dhabí, s tím, že horní část masky je nakloněná dopředu. V emirátu Fudžajra, ale také v Ománu, je burka široká na vrcholu a je specifická svým hrotem, jež zakrývá ženské čelo. Burka ve Spojených arabských emirátech se liší od burky v Saúdské Arábii, kde si ženy převážně zahalují svůj obličej závojem- nikábem.¹¹⁷ Burka v SAE má většinou černou barvu a ženy ji nosí přes obličej jako masku. Účelem nošení této burky je zakrýt tvář a ukázat tak hrdost a vychování ženy, která ji nosí. Krom zahalení nosily muslimské ženy tento typ burky na ozdobu a v dřívějších dobách byla také součástí folklórového šatu.¹¹⁸ Burku můžeme nalézt i v jiných arabských krajích, kde se odlišuje svým tvarem a názvem. V Emirátech se nejčastěji nazývá *batula*.¹¹⁹ Burka se liší svým tvarem podle toho, kdo ji nosí. Rozdíl je třeba i ve funkcích burky. Tyto funkce ukazují na stav ženy, která ji nosí- jestli je mladá, starší, vdaná či nikoli.¹²⁰ Burky byly často zdobené lanem, vyrobeném z ovčí vlny. V dnešní době více dívek upřednostňuje nikáb místo burky. Některé muslimky považují za problém, že ženy a dívky se těší novými vzory a výšivkami a často zapomínají na hlavní význam nikábu. Moderní ženy tak svým zdobením přilákají mnohem více pozornosti. Zajímavostí ale je, že i v minulosti se ženy snažily vypadat hezčí, a tak pomocí ústřic potíraly své burky, aby budily jemnější, hezčí a zářící vzhled. Dokonce také používaly parfémy, jimiž polily své burky a poté je nechaly sušit na slunci, aby voněly příjemnou vůní.¹²¹

¹¹⁷ AL HAMELI, Asmaa. History project: the burqa. *The national*.

¹¹⁸ Burqa in UAE through its history. *Khaleeja's life*.

¹¹⁹ AMER, Sahar. *What is veiling?*. s. 202.

¹²⁰ Burqa in UAE through its history. *Khaleeja's life*.

¹²¹ Burqa in UAE through its history. *Khaleeja's life*.

6. 4 Írán

Nejrozšířenějším zahalením v Íránu je tzv. čádor. Islámský čádor by zaveden za Abbásovské dynastie a Peršanky ho nosily po dlouhá staletí. První krejčovské změny a úpravy čádoru začaly až v 19. století za vlády šáha Násir Al Dína, který se po návštěvě Paříže v 70. letech 19. století snažil vnést evropský styl oblékání i do své země.¹²² I přes své změny byl čádor i nadále velmi oblíben u většiny perských žen. Po 1. sv. válce, kdy převzal moc Muhammad Reza Pahlaví, byly kromě jiného zavedeny také sociální reformy včetně používání nového státního názvu- Írán.¹²³ Co se týkalo oblékání, M. Reza Pahlaví byl velmi ovlivněn Atatürkem, který ve své republice prosazoval západní styl oblékání. Pahlaví věřil, že by změna oblékání prospěla i jeho lidu, aby s ním bylo zacházeno jako se sobě rovnými s Evropany.¹²⁴ Pahlavího reformy oblékání postupně vyústily v roce 1936, kdy byl v zemi vyhlášen zákaz nošení čádoru.¹²⁵ Korunní princ Íránu se poté pokoušel uklidnit situaci mezi stranami, které byly pro i proti nošení čádoru. Odstranil vládní omezení, jež zakazuje ženám nosit čádor a vyzýval muslimské představitele k toleranci vůči ženám, které se rozhodly čádor nenosit a zůstat na veřejnosti odhalené.¹²⁶ Spor jestli čádor ano či ne pokračoval po několik desetiletí. Některé protizápadní skupiny stály proti šáhovi a obhajovaly nošení čádoru, jiné naopak prozápadní skupiny požadovaly evropský styl oblékání. Nakonec spory o čádor v roce 1979 přispěly kromě jiného k revoluci, kdy šáh abdikoval.¹²⁷ S revolucí v roce 1979 bylo zahalování opět obnoveno a mnoho žen tak pod tlakem začalo nosit

¹²² CHICO, Beverly. Chador. *Love to know*.

¹²³ YARSHATER, Ehsan. Persia or Iran, Persian or Farsi. *Iran heritage*. srov. CHICO, Beverly. Chador. *Love to know*.

¹²⁴ CHICO, Beverly. Chador. *Love to know*.

¹²⁵ PARGOO, Mahmoud. More veils lift as topic loses political punch in Iran. *Al Monitor*. srov. CHICO, Beverly. Chador. *Love to know*.

¹²⁶ CHICO, Beverly. Chador. *Love to know*.

¹²⁷ The Iranian revolution. *Macrohistory and world timeline*.

černé čádory a šátky *rusáří* a *maqna^ce*, zahalující vlasy.¹²⁸ Postupem času si ženy zvykly a začaly nosit čádory různých stylů a střihů. Čádory jsou převážně tmavých barev a v některých školách či zaměstnáních je požadován původní, černý. Při vstupu do mešity je dokonce nošení čádoru povinností pro každou ženu či dívku.

Írán, stejně jako např. Saúdská Arábie, je země s dress codem, a proto je velmi důležité dodržovat zdejší islámská pravidla, která zahrnují zahalování ženských vlasů, krku a paží.¹²⁹ Stereotypem pro íránské ženy byl vždy černý čádor, nicméně realita je dnes odlišná od těchto starých zvyků. Íránské ženy jsou velmi elegantní a velmi jim záleží na svém vzhledu. Možná právě proto není vůbec neobvyklé vidět, jak dívky i ženy vystavují své vlasy z velmi volně a moderně uvázaných šátků.¹³⁰ Mladší dívky a ženy čádor většinou odsuzují a preferují pouze šátek, džíny a volné haleny s dlouhými rukávy, jež je zakrývají až do půli stehů, popř. 3/4 kabát, který se jmenuje mantl.¹³¹ Žádným překvapením tedy není, že se dívky a ženy líčí a lakují si nehty. V Íránu je dnes nutné, aby ženy nosily vnější oděv a pokrývku hlavy, nicméně čádor sám o sobě povinností není. I přesto je ale velmi podporován duchovenstvem a ženy ho nosí hlavně z náboženských důvodů či z důvodu národní hrdosti.¹³²

6. 5 Turecko

Po založení Turecké republiky v roce 1923 byla v zemi zavedená rozsáhlá modernizace a sekularizace. Bylo zakázané i zahalování, jelikož byl hidžáb považován za zpátečnický a nemoderní krok z minulosti. Pro některé ženy nebyl žádný problém přijat nové styly šatů a zbavit se

¹²⁸ Islamic clothing definition: chador. *About religion*.

¹²⁹ Dress code in Iran. *Trip to Persia*.

¹³⁰ Dress code in Iran. *Trip to Persia*.

¹³¹ Islamic clothing definition: chador. *About religion*.

¹³² Islamic clothing definition: chador. *About religion*.

zahalování, nicméně jiné ženy naopak v pokrývání svých vlasů pokračovaly i nadále.¹³³ První pokusy o oficiální zrušení zahalování bylo v 70. letech 20. století, kdy byly některé právničky a úřednice požádány o to, aby si nezahalovaly své vlasy. V roce 1982 byl dokonce zaveden moderní dress code na vysokých školách, kdy veškeré zahalování vlasů bylo zakázané.¹³⁴ Realizace tohoto zákazu se lišila na různých univerzitách. Některé školy byly mírnější co se zákazu týkalo, jiné se naopak zákazu držely striktně.¹³⁵ Zákaz zahalování byl později po vojenském převratu v roce 1980 aplikován i ve vojenských prostorech, nemocnicích, parlamentu a soudních síních.¹³⁶ Zahalené ženy nesměly pracovat na soudech, v bankách ani na poštách.¹³⁷ Zároveň v průběhu let bylo mnoho žen zadržovaných nebo stíhaných kvůli tomu, že odmítly hidžáb sundat. Mírnějším obdobím pro tyto ženy bylo období vlády AKP.¹³⁸ Podle různých průzkumů je 70% tureckých žen zahalených a většina z nich žije na venkově. Existují ale i ženy, které se snaží za svá práva bojovat, jelikož pro ně znamená zákaz zahalování velkou diskriminací. Mnohdy totiž nebylo možné studovat či vykonávat určitou profesi se zahalenou hlavou.¹³⁹ Dne 7. 2. 2008 turecký parlament schválil novelu ústavy, která umožňuje ženám si zahalovat vlasy na univerzitách, jelikož by se mnoho žen z důvodu zákazu zahalování přestalo na univerzitách vzdělávat.¹⁴⁰ Za pár měsíců byl zákaz znovu obnoven a v roce 2013 opětovně zrušen vyhláškou.¹⁴¹

¹³³ Veiling in Turkey. *Reorienting the veil*.

¹³⁴ Turkey lifts headscarf ban in schools for girls as young as 10. *RT Question more*

¹³⁵ Veiling in Turkey. *Reorienting the veil*.

¹³⁶ SMITH, Roff. Why Turkey lifted its ban on the Islamic headscarf. *National geographic*.

¹³⁷ Veiling in Turkey. *Reorienting the veil*.

¹³⁸ Veiling in Turkey. *Reorienting the veil*.

¹³⁹ URBIŠOVÁ, Julie. Turecká otázka: s šátkem nebo bez? *Česká televize*.

¹⁴⁰ AYMAN, Zehra a KNICKEYER, Ellen. Ban on headscarves voted out in Turkey. *The Washington post*.

¹⁴¹ Türkiye'de kamuda başörtüsü yasağı resmen kalktı. *Euronews*.

7 HIDŽÁB, SYMBOL CTNOSTI NEBO MÓDNÍ IKONA?

Rostoucí smysl náboženské identity zvyšuje v dnešní době zájem o islámský styl oblékání. V minulosti ženy nosily především obyčejný skromný šat, ale dnes ženy touží po vyjádření sebe sama i v módě. Hlavním důvodem nošení hidžábu je náboženství, nicméně v současné době díky rozmanitým módním trendům má žena možnost vyjádřit sama sebe pomocí variabilních výrobků, které nabízí současný trh. I náboženské oděvy jsou ovlivněné módou, a tak si každá muslimská žena může vybrat oděv, který podtrhne její osobnost a zároveň ve kterém se cítí pohodlně.

Např. Dolce & Gabbana, velmi známá italská módní značka, založená v roce 1985, jejíž klienti patří k nejlépe oblékaným lidem na světě¹⁴² si vybudovala své jméno především na základě skvěle padnoucích šatů, nicméně neznamená to, že by si společnost nebyla vědoma tím, že mají své fanoušky i mezi lidmi, kteří upřednostňují zdrženlivější a ne příliš odvážné oblečení.¹⁴³ Možná právě proto vytvořila Dolce & Gabbana svou 1. kolekci zaměřenou pro muslimské klienty, a to především hidžáby a abáje (viz. příloha č. 13 a 14). Nová kolekce se pyšní především barevnými potisky květin, ovoce, puntíků, ale samozřejmě i více konzervativnějšími abájemi, které jsou převážně černé či béžové, popř. jemně ozdobené krajkou.^{144 145} Zároveň je nová kolekce zajímavá rozmanitými materiály, jako jsou atlas, hedvábí a satén. Nová kolekce D&G je již v prodeji v zemích Blízkého východu, nicméně ji bude možné vidět na pobočkách v Miláně, Paříži a Londýně. Společnost D&G se svou novou kolekcí připojila k módním domům jako jsou např. Mango, Zara, DKNY a H&M, které už také v minulosti představily módní kolekci

¹⁴² Dolce & Gabbana. *Kult módy*.

¹⁴³ MILLIGAN, Lauren. Dolce & Gabbana launches abaya collection. *Vogue*.

¹⁴⁴ MINTHE. Caterina, Exclusive: the Dolce & Gabbana abaya collection debut. *style.com/arabia*.

¹⁴⁵ ALLEYNE, Allyssia. Dolce & Gabbana debuts line of hijabs and abayas. *CNN*.

vyrobenou speciálně pro muslimské ženy a dívky. Právě proto by tento nápad neměl být přisuzován značce D&G, jelikož jiné módní značky s muslimskými návrhy oblečení přišly mnohem dříve. Není to poprvé, kdy společnost D&G představila kolekci věnovanou pro konkrétní trh. V minulosti vytvořili kolekci např. pro čínský, japonský, mexický či brazilský trh.¹⁴⁶ V dnešní době počet luxusních značek vyrábějících abáje na muslimském trhu stoupá a zejména růst maloobchodů v arabském světě předstihuje Asii a Rusko. Vyrábí se např. různé ramadanové kolekce, díky nimž získávají maloobchodníci velkého uznání od muslimských spotřebitelů.¹⁴⁷ Zajímavostí je, že dokonce i společnost H&M loni představila svůj první model hidžabu a od té doby pak i další butiky začaly nabízet speciální, převážně ramadánové kolekce, které jsou navrženy právě pro posvátný měsíc ramadán.¹⁴⁸

Modelkou v H&M kampani se stala 23letá muslimka, marocko-pákistánskému původu Maria Idríssi, žijící v Londýně (viz. příloha č. 15). V reklamě se objevuje méně než 10 sekund¹⁴⁹, a to v kostkovaném hidžabu a slunečních brýlích, které velmi dobře ladí s celým starorůžovým outfitem. Maria přistoupila k natáčení reklamy po svolení svých rodičů s tím, že poslouží dobré věci¹⁵⁰ a také z důvodu, že jsou muslimské ženy často ignorovány co se módy týká.¹⁵¹ Modelka je velmi potěšena tím, že tak velká a známá značka jako je H&M uznala, že muslimské ženy a dívky nosí zahalení, a tak vyrobila novou kolekci hidžabů právě pro

¹⁴⁶ CRUZ, Rachel. Dolce & Gabbana hijab: fashion house unveils collection for muslim women. *HNGN*.

¹⁴⁷ MILLIGAN, Lauren. Dolce & Gabbana launches abaya collection. *Vogue*.

¹⁴⁸ MILLIGAN, Lauren. Dolce & Gabbana launches abaya collection. *Vogue*.

¹⁴⁹ CRUZ, Rachel. Muslim model Mariah Idrissi wears hijab in H&M's advertisement. *HNGN*.

¹⁵⁰ ELLIOTT FENWICK, Annabel. H&M features its first Muslim model in a hijab as she claims women who cover their heads are usually 'ignored' in fashion world. *Mail online*.

¹⁵¹ CRUZ, Rachel. Muslim model Mariah Idrissi wears hijab in H&M's advertisement. *HNGN*.

muslimky.¹⁵² Při natáčení byly převážně ženy a případní muži byli instruováni k tomu, aby se Marii nedotýkali.¹⁵³

V dnešní době provozuje Maria v Londýně svůj vlastní marocký kosmetický salon, kde nabízí např. tetování hennou či speciální halal lak na nehty.¹⁵⁴ Maria je také velmi známá na instagramu, kde má několik tisíc sledujících, kteří sledují především její líčení a fotky v zajímavě uvázaném turbanu. Právě tento turban je pro ni velmi typický. Kvůli jejímu turbanu, jež nezakrývá její krk, velmi často nosí roláky či velké náhrdelníky, které chrání její skromnost. Na svůj instagram Maria vložila myšlenku, že hidžáb zahrnuje způsob jakým člověk chodí, mluví, vypadá a myslí a vše by mělo být provedeno skromně¹⁵⁵ (viz. příloha č. 16).

7. 1 Abaya fashion v show v Dubaji v roce 2016- 2017

Jak je již několikrát zmíněné, abáje jsou muslimské šaty, které nosí muslimské ženy po celém světě, a proto po nich poptávka stále stoupá. Některé ženy dokonce tvrdí, že muslimské šaty jsou pro jejich běžný život vhodnější než tradiční národní kroje.¹⁵⁶ Výsledkem velké poptávky o tyto šaty je rychle rostoucí módní průmysl. Vyrábí se např. módní návrhy tzv. burkini, což jsou plavky, zakrývající ženu od hlavy až k patě, kromě obličeje.¹⁵⁷ Svým vzhledem připomínají tepláky a volné tričko s dlouhým rukávem a kapucí, jež se velmi podobá běžné koupací čepici. Krom burkini se vyrábí i skromné svatební šaty pro každé

¹⁵² CRUZ, Rachel. Muslim model Mariah Idrissi wears hijab in H&M's advertisement. *HNGN*.

¹⁵³ ELLIOTT FENWICK, Annabel. H&M features its first Muslim model in a hijab as she claims women who cover their heads are usually 'ignored' in fashion world. *Mail online*.

¹⁵⁴ ELLIOTT FENWICK, Annabel. H&M features its first Muslim model in a hijab as she claims women who cover their heads are usually 'ignored' in fashion world. *Mail online*.

¹⁵⁵ Mariah Idrissi. *Instagram*.

¹⁵⁶ Hijab couture. *The economist*.

¹⁵⁷ Not so teenie burqini brings beach shift. *Reuters*.

roční období.¹⁵⁸ V různých módních časopisech či na youtube můžeme vidět nesčetné množství videí o rozmanitých způsobech vázání hidžábu, o módních stylech či o svatebním líčení.

Nákupní centra v muslimských zemích jsou plná obchodů s různými druhy abájí. Je dokonce možné si nechat abáju ušít na míru. V Dubaji či Kuala Lumpur můžeme dokonce navštívit i islámské módní přehlídky, o které je velký zájem i v nemuslimských zemích, jako např. ve Francii či Anglii, kde se také pravidelně pořádají. Letos se dokonce konal v Americe 1. islámský fashion week.¹⁵⁹

V roce 2016- 2017 se bude konat v Dubaji tzv. Abaya fashion show, a to v největším obchodním centru světa, v Dubai Mallu. Na této dlouho očekávané show předvedou své návrhy především světoví návrháři a designéři oblečení. Na show se těší lidé z celého Blízkého východu, především však obyvatelé Emirátů, Kataru, Bahrajnu a Kuvajtu. Zúčastní se převážně moderní muslimské ženy a dívky, jelikož Abaya fashion show je velmi dlouho očekávanou událostí. Přijdou si tam na své jak mladé moderní dívky, tak i maminky či ženy středního věku.¹⁶⁰

Ačkoli se to může někomu zdát zvláštní, muslimská móda rozhodně není pozadu. V roce 2016 budeme mít možnost vidět nové moderní styly abájí. Spojené arabské emiráty obstarávají největší klientelu co se týká abájí a každý rok přichází se zcela novými a exkluzivními návrhy. Např. rok 2016 nás seznámil se zcela novými návrhy, na kterých jsou abáje ozdobené kamínky a různými starožitnostmi, které zachovávají klasický vzhled a zároveň vypadají velmi moderně. Emiráty tak umožňují ženám a dívkám vypadat co nejlépe

¹⁵⁸ Hijab couture. *The economist*.

¹⁵⁹ Hijab couture. *The economist*.

¹⁶⁰ The 2016-17 abaya fashion show in Dubai Mall. *Hijabs*.

a vyzývají je k tomu, aby vyzkoušely nové stříhy a vzory a zároveň si zachovaly skromný oděv, jež předepisuje islám.¹⁶¹

8 SVĚTOVÝ DEN HIDŽÁBU (WORLD HIJAB DAY)

Světový den hidžábu je celosvětová událost, která vyzývá ženy všech vyznání především k tomu, aby přidávali své fotografie v hidžábu na sociální sítě.¹⁶² Světovým dnem hidžábu se poukazuje na individuální rozdíly mezi lidmi.¹⁶³ Hlavním cílem hnutí jsou debaty o islámu na Západě a snaha vyřešit spory o možném útlaku žen.¹⁶⁴ Existuje mnoho mylných představ o hidžábu a hlavní z nich je to, že jsou ženy nuceny ho nosit, přestože u většiny žen je hidžáb vnímán jako symbol svobody a nikoli však útlaku.¹⁶⁵

Prvním označeným dnem nošení hidžábu byl 1. únor 2013. S tímto nápadem přišla sociální aktivistka Nazma Chan v New Yorku a snažila se jím posílit náboženskou toleranci a vzájemné porozumění mezi muslimy a nemuslimy tím, že zažijí na vlastní kůži na jeden den nošení hidžábu. Nazma Chan měla o hnutí jasnou představu. Tato sociální aktivistka přišla do USA z Bangladéše, když jí bylo 11 let a svým hidžábem představovala ve škole jedinou hidžábní. Nazma Chan si velmi dobře pamatuje své těžké chvíle na střední škole, kterou navštěvovala. Vyrůstala v Bronxu a kvůli svému hidžábu zažívala velkou diskriminaci. Na střední škole ji spolužáci dokonce velmi často označovali za batmana či ninju. Nejhůře však vzpomíná na vysokoškolské období po teroristických útocích v září roku 2001, kdy Nazma byla nucena přemýšlet

¹⁶¹ The Latest 2016 abaya styles all the way from Dubai for you!. *Hijabs*.

¹⁶² SHAH, Allie. Non-Muslim Minnesotans are donning the hijab to show support. *Star tribune*.

¹⁶³ About us. *World hijab day*.

¹⁶⁴ NYE, Catrin. Hijab for a day: non-Muslim women who try the headscarf. *BBC*.

¹⁶⁵ BREUNIQ, Kelsey. Women everywhere celebrate world hijab day. *HNGN*.

o způsobech, jimiž by zabránila diskriminaci. Jediným způsobem, kterým by tomu Nazma zabránila bylo to, že by si její spolužáci a kolegové sami na vlastní kůži zažili, jaký je vlastně pocit nošení hidžábu. Velmi dobře si totiž Nazma uvědomovala, že nenávisť musí být důsledkem neznalosti.¹⁶⁶ Celé své hnutí tak zorganizovala pomocí sociálních sítí, kdy upoutala pozornost mnoha muslimů i nemuslimů ve více než 140 zemích světa. Světový den hidžábu je podporován celebrity jako je např. Mrs. Universe 2013 Carol Lee, manželka víceprezidenta Nigérie Amina Namadi Sambo či známí učenci Muftí Ismail Menk, Dr. Jásir Qadhi a Sheikh Omar Suleiman. O toto globální hnutí se zajímají hlavní zpravodajská média jako jsou např. BBC, Al- Džazíra a mnoho dalších.¹⁶⁷ V dnešní době zvýšené obavy z terorismu vytvořily mezi americkými muslimy napjatou atmosféru, pocit strachu a úzkosti. Muslimové tvrdí, že protimuslimské nálady jsou stále větší, a to především po teroristických útocích v Paříži a Kalifornii. Zahalené ženy jsou velmi znevýhodněny tím, že jejich pokrývky hlav je jasně identifikují jako muslimky a poukazují tak na jejich náboženské vyznání.¹⁶⁸

9 ZÁVĚR

Tématem Zahalování v současných muslimských zemích jsem se snažila pochopit, proč se muslimské ženy zahalují a jaký význam pro ně tento viditelný znak islámu má. Zjistila jsem, že ženský závoj nepředstavuje pouze ochranu ženy před cizími muži, ale že jim slouží také jako hranice mezi veřejným a soukromým prostorem, popř. jako hranice mezi jejím okolím a Bohem. Kromě tohoto slouží ženě také jako symbol náboženské identity, a tak je žena často nucená kvůli svému závoji bránit jak své vlastní rozhodnutí se zahalovat, tak i své náboženství.

¹⁶⁶ SHAH, Allie. Non-Muslim Minnesotans are donning the hijab to show support. *Star tribune*.

¹⁶⁷ About us. *World hijab day*.

¹⁶⁸ SHAH, Allie. Non-Muslim Minnesotans are donning the hijab to show support. *Star tribune*.

Dozvěděla jsem se, že se konkrétní druhy a míra zahalování od sebe liší v jednotlivých zemích. Nejvíce jsem se zaměřila na země jako jsou Spojené arabské emiráty, Saúdská Arábie, Afghánistán, Írán a Turecko, jelikož se v těchto zemích s rozmanitými druhy ženského zahalování setkáváme.

Díky rostoucímu smyslu náboženské identity se zvyšuje i zájem o islámský styl oblékání. Tím, že v minulosti muslimky dbaly především na to, aby jejich oděv působil skromně, tak jsem se zaměřila i na to, jak v dnešní době muslimské ženy a dívky touží po vyjádření sebe sama i v módě. Zjistila jsem, že současný trh nabízí náboženské oděvy ovlivněné módou. Velmi mě zaujalo, že známá značka D&G vyrobila svou první kolekci abájí zaměřenou právě pro muslimskou klientelu, a nebo že se tvářící kolekce pro H&M může stát i zahalená dívka.

Zároveň jsem se dozvěděla o světovém dni hidžábu, o kterém jsem nikdy předtím neslyšela a mile mě překvapilo, že většina muslimek vnímá svůj závoj jako symbol svobody a nikoli však útlaku, jak si mnoho lidí mylně myslí.

Celou práci jsem směřovala k tomu, aby si po jejím přečtení rozšířili obzory nejen studenti Blízkovýchodních studií, ale i čtenáři, pro které je otázka zahalování nepochopena a často i odsuzována.

10 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

AHMED, Leila. *Women and gender in Islam: historical roots of a modern debate*. New Haven: Yale University Press, 1992. ISBN 9780300055832.

AMER, Sahar. *What is veiling?*. Chapel Hill: The University of North Carolina Press, 2014. ISBN 9781469617763.

Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona. Přeložil Miloš Bič, Josef Bohumil Souček, Jindřich Mánek. Praha: Česká biblická společnost, 2009. ISBN 978-80-87287-22-4.

BILGIN, Yasir. *Health care, illness, and treatment in Islam*. Lulu.com. ISBN 1300395419.

BUKHARI, Sahih. Přeložil MUHSIN KHAN, Muhammad. *The translation of the meanings of Sahih al-Bukhari*. Riyadh-Saudi Arabia: Darussalam, 1997. ISBN 9960717321.

CAMPO JUAN, Eduardo. *Encyclopedia of Islam*. New York, NY: Facts On File, 2009. ISBN 9781438126968.

ESPOSITO, John. *The Oxford dictionary of Islam*. New York: Oxford University Press, 2003. ISBN 0195125584.

FROUZOVÁ, Magdaléna. *Závoj a džíny: ženy v islámském světě*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2005. ISBN 9788070217764.

GLASSE, Cyril. *The new encyclopedia of Islam*. Walnut Creek, CA: AltaMira Press, 2001. ISBN 9780759101906.

HORYNA, Břetislav a PAVLINCOVÁ, Helena. *Judaismus, křesťanství, islám*. Vyd. 2. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2003. ISBN 80-7182-165-9.

KHIDAYER, Emíre. *Život po arabsku*. Vyd. 1. Praha: Mladá fronta, 2012. ISBN 978-80-204-2786-1.

Korán. Přeložil Ivan Hrbek. Praha: Československý spisovatel, 2012. ISBN 978-80-7459-080-1.

KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 1993. ISBN 80-7021-125-3.

KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. Praha: Vyšehrad, 1996. ISBN 9788070211687.

KROTKOFF, Georg a AFSARUDDIN, Asma. *Humanism, culture, and language in the Near East: studies in honor of Georg Krotkoff*. Winona Lake, Ind.: Eisenbrauns, 1997.

MARAFI, Najebah. *Intertwined conflict: the difference between culture and religion*. S.l.: Xlibris, 2012. ISBN 9781477128367.

QADHI, Yaser. *English translation of Sunan Abu Dawud*. Vyd. 1. Riyadh: Darussalam, 2008. ISBN 9789960500157.

RENARD, John. *The handy Islam answer book*. Detroit: Visible Ink Press, 2015. ISBN 9781578595105.

YAMANI, Mai a ALLEN, Andrew. *Feminism and Islam: legal and literary perspectives*. New York: New York University Press, 1996. ISBN 0814796818.

YARWOOD, Doreen. *The encyclopedia of world costume*. New York: Crown Publishers, 1978. ISBN 0517619431.

Abaya. *Nop commerce* [online]. [cit. 2016-03-21]. Dostupné z: <http://www.legend.pk/en/abaya>

About us. *World hijab day* [online]. 2016 [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: <http://worldhijabday.com/about-us/>

AL HAMELI, Asmaa. History project: the burqa. *The national* [online]. 1. 12. 2014 [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.thenational.ae/uae/history-project/20141201/history-project-the-burqa>

AL MUNAJJID SAALIH, Muhammad. Who are the mahrams in front of whom a woman can uncover? *Islam question and answer* [online]. 24. 11. 1999 [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <https://islamqa.info/en/5538>

ALLEYNE, Allyssia. Dolce & Gabbana debuts line of hijabs and abayas. *CNN* [online]. 8. 1. 2016 [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2016/01/07/fashion/dolce-gabbana-muslim-hijab-abaya/>

ASSER, Martin. Why Muslim women wear the veil. *BBC* [online]. 5. 10. 2006 [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/5411320.stm

At what age are Muslim girls expected to start wearing the hijab? *About religion* [online]. [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: http://islam.about.com/od/dress/f/hijab_girls.htm

Awrah. *Islamic terminology* [online]. 19. 5. 2011 [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://islamic-dictionary.tumblr.com/post/5658467793/awrah-arabic-%D8%B9%D9%88%D8%B1%D8%A9-is-a-term-used>

AYMAN, Zehra a KNICKEYER, Ellen. Ban on headscarves voted out in Turkey. *The Washington post* [online]. 10. 2. 2008 [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2008/02/09/AR2008020900832.html>

Bedouin jewellery. *Saudi today online* [online]. [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.sauditodayonline.com/useful-articles/bedouin-jewellery/>

BERCOT, David. Head covering through the centuries. *Scroll publishing co.* [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.scrollpublishing.com/store/head-covering-history.html>

BREUNIQ, Kelsey. Women everywhere celebrate world hijab day. *HNGN* [online]. 1. 2. 2015 [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <http://www.hngn.com/articles/65570/20150201/women-everywhere-celebrate-world-hijab-day.htm>

Burqa in UAE through its history. *Khaleejia's life* [online]. 3. 4. 2009 [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://khaleejia.blogspot.cz/2009/04/burqa-in-uae-through-its-history.html>

CRUZ, Rachel. Dolce & Gabbana hijab: fashion house unveils collection for muslim women. *HNGN* [online]. 11. 1. 2016 [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <http://www.hngn.com/articles/168235/20160111/dolce-gabbana-hijab-fashion-house-unveils-fashion-collection-for-muslim-women-video.htm>

CRUZ, Rachel. Muslim model Mariah Idrissi wears hijab in H&M's advertisement. *HNGN* [online]. 30. 9. 2015 [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <http://www.hngn.com/articles/134964/20150930/muslim-model-mariah-idrissi-wears-hijab-h-m-advertisement-video.htm>

Dějiny zahalování. Proč nádherné muslimky skrývají tváře? *National geographic* [online]. 9. 11. 2011 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: http://www.national-geographic.cz/clanky/dejiny-zahalovani-proc-nadherne-muslimky-skryvaji-tvare.html#.Vu_0u-LhCM9

Differences between hijab and khimar. *Differencebetween.net* [online]. [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.differencebetween.net/miscellaneous/religion-miscellaneous/differences-between-hijab-and-khimar/>

Different styles of hijab. *Islam, fashion and identity* [online]. 24. 9. 2009 [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://islamfashionandidentity.blogspot.cz/search/label/al%20amirah%20hijabs%209781469617763>.

Dolce & Gabbana. *Kult módy* [online]. [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.kultmody.com/modni-znacky/dolce-gabbana/>

Dress code in Iran. *Trip to Persia* [online]. [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://triptopersia.com/iran-practical-guides/dress-code>

ELGOT, Jessica. Muslims around the world do not support full-face burqa, study finds. *The huffington Post* [online]. 25. 1. 2014 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: http://www.huffingtonpost.co.uk/2014/01/09/muslim-burqa-pew_n_4566513.html

ELLIOTT FENWICK, Annabel. H&M features its first Muslim model in a hijab as she claims women who cover their heads are usually 'ignored' in fashion world. *Mail online* [online]. 28. 9. 2015 [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/femail/article-3250863/H-M-features-Muslim-model-hijab-claims-women-cover-heads-usually-ignored-fashion-world.html>

Examining the dalils for niqab. *Al-Muhajabah's Islamic pages* [online]. 17. 9. 2001 [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.muhababah.com/faceveil.htm>

Flickr hive mind. *chador, čador* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://flickrhivemind.net/Tags/chador,%C4%8Dador/Interesting>

GAMEL, Kim. West's mores, China imports challenge the burqa. *The big story* [online]. 16. 4. 2013 [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://bigstory.ap.org/article/wests-mores-china-imports-challenge-burqa>

GHAZAL, Rym. Saudi women are giving the abaya a colourful makeover. *The national* [online]. 15. 1. 2015 [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://www.thenational.ae/arts-lifestyle/the-review/saudi-women-are-giving-the-abaya-a-colourful-makeover>

Haya (Shyness). *Mission Islam* [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <http://www.missionislam.com/knowledge/Haya.htm>

Hijab couture. *The economist* [online]. 26. 4. 2014 [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.economist.com/news/international/21601249-designers-are-profiting-muslim-womens-desire-look-good-hijab-couture>

Hijab, The dress of modesty in Islam. *Al-islam* [online]. [cit. 2016-02-25].
Dostupné z: <http://www.al-islam.org/printpdf/book/export/html/12933>

HŘEBENÁŘ, Jiří. V diplomacii musí mít žena při audienci s papežem zahalené vlasy. *Hrenebar.eu* [online]. 2015 [cit. 2016-04-23]. Dostupné z: <http://www.hrebenar.eu/2015/04/v-diplomacii-musi-mit-zena-pri-audienci-s-papezem-zahalene-vlasy/>

HŘEBENÁŘ, Jiří. Zahalování muslimek má mnohem hlubší důvody. *Hrebenar.eu* [online]. 3. 3. 2014 [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://www.hrebenar.eu/2014/11/zahalovani-muslimek-ma-mnohem-hlubsi-duvody/>

Chador. *Oxford Islamic studies Online* [online]. [cit. 2016-03-26].
Dostupné z: <http://www.oxfordislamicstudies.com/print/opr/t125/e417>

CHICO, Beverly. Chador. *Love to know* [online]. [cit. 2016-03-05].
Dostupné z: <http://fashion-history.lovetoknow.com/clothing-types-styles/chador>

Chosenpathabayas.com. *Pinterest* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <https://cz.pinterest.com/source/chosenpathabayas.com>

Islam: the origins of hijab. *Never mind* [online]. 17. 9. 2008 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <https://alaiwah.wordpress.com/2008/09/17/islam-the-origins-of-hijab/>

Islamic clothing definition: chador. *About religion* [online]. 30. 7. 2015 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: http://islam.about.com/od/glossary/g/gl_chador.htm

JEMELKA, Petr a KUNC, Tomáš. Grafika: burka, čádor, nikáb. Evropa a zákaz zahalování. *Aktuálně.cz* [online]. 28. 12. 2014 [cit. 2016-03-25].
Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/evropske-zeme-a-zakaz-zahalovani/r~48895ebc38ea11e48445002590604f2e/v~sl:03033e60b67a01f30f870731995799a3/>

Jilbab and the Muslim woman's dress code. *The khilafat* [online]. 17. 6. 2007 [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.khilafah.com/jilbab-and-the-muslim-womans-dress-code/>

JONES, Liz. My week wearing a burka: just a few yards of black fabric, but it felt like a prison. *Mail online* [online]. 10. 8. 2009 [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/debate/article-1205208/LIZ-JONES-My-week-wearing-burka--Just-yards-black-fabric-felt-like-prison.html>

KADODIA HUSAIN, Mufti. The niqab and its obligation in the Hanafi madhab. *Deoband* [online]. 28. 4. 2009 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <https://www.deoband.org/2009/04/contemporary-voices/the-niqab-and-its-obligation-in-the-hanafi-madhhab/>

Khimar. *Hijup* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <https://www.hijup.com/en/categories/khimar>

Kongo kvůli obavám z terorismu zakázalo ženám nosit burku a nikáb. *Idnes.cz* [online]. 4. 5. 2015 [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/kongo-zakaz-burky-0mn-/zahranicni.aspx?c=A150504_083459_zahranicni_bse

LU, Alicia. The countries banning burqas but of fears of terrorism are more numerous than you'd think. *Bustle* [online]. 18. 11. 2015 [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.bustle.com/articles/124682-the-countries-banning-burqas-out-of-fears-of-terrorism-are-more-numerous-than-you-d-think>

Mariah Idrissi. *Instagram* [online]. [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/mariahidrissi/?hl=cs>

MILLIGAN, Lauren. Dolce & Gabbana launches abaya collection. *Vogue* [online]. 5. 1. 2016 [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.vogue.co.uk/news/2016/01/05/dolce-and-gabbana-hijab-and-abaya-collection>

MINTHE, Caterina. The Dolce & Gabbana abaya and hijab story that went around the world. *style.com/arabia* [online]. 7. 1. 2016 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://arabia.style.com/fashion/news/dolce-gabbana-abaya-hijab-collection-gets-picked-up-by-the-world-media/>

MINTHE. Caterina, Exclusive: The Dolce & Gabbana abaya collection debut. *style.com/arabia* [online]. 3. 1. 2016 [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <http://arabia.style.com/fashion/news/exclusive-dolce-gabbana-abaya-line/>

Muslim culture & the style of hijab. *Al- islam* [online]. [cit. 2016-03-14]. Dostupné z: <http://www.al-islam.org/hijab-muslim-womens-dress-islamic-or-cultural-sayyid-muhammad-rizvi/muslim-culture-style-hijab>

Muslim veils — from hijab to burqa. *Apologetics index* [online]. 3. 4. 2007 [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.apologeticsindex.org/505-muslim-veils-hijab-burqa>

Muslim veils. *BBC* [online]. [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: http://news.bbc.co.uk/2/shared/spl/hi/pop_ups/05/europe_muslim_veils/html/3.stm

Not so teenie burqini brings beach shift. *Reuters* [online]. 2007 [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-australia-burqini-idUSN1717399120070117>

NYE, Catrin. Hijab for a day: non-Muslim women who try the headscarf. *BBC* [online]. 31. 1. 2013 [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/magazine-21283301>

ORTEGA, Laura. Colección 'Abaya' de Dolce & Gabbana. *Estrella digital* [online]. 7. 1. 2016 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.estrelladigital.es/album/sociedad/coleccion-abaya-dolce-gabbana/20160107185107266947.html>

PARGOO, Mahmoud. More veils lift as topic loses political punch in Iran. *Al monitor* [online]. 10. 12. 2015 [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2015/12/iran-mandatory-veil-change-views.html#ISBN>

Purdah. *Encyclopaedia britannica* [online]. [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.britannica.com/topic/purdah>

RIV, Ruth. The burqa in Afghanistan. *Afghanistan on my mind* [online]. 11. 7. 2011 [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://afghanistanonmymind.blogspot.cz/2011/07/burqa-in-afghanistan.html>

Sabina Hannan. *Ink361* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://ink361.com/app/users/ig-1735497118/sabinahannan/photos>

SANDS, Phil. Veiled order bans niqab in Syrian classrooms. *The national* [online]. 8. 7. 2010 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.thenational.ae/news/world/middle-east/veiled-order-bans-niqab-in-syrian-classrooms>

Saudi Arabia's dress code for women. *The economist* [online]. 28. 1. 2015 [cit. 2016-03-21]. Dostupné z: <http://www.economist.com/blogs/economist-explains/2015/01/economist-explains-20>

Saudi cleric favours one-eye veil. *BBC* [online]. 3. 10. 2008 [cit. 2016-03-21]. Dostupné z: http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7651231.stm

SHAH, Allie. non-Muslim Minnesotans are donning the hijab to show support. *Star tribune* [online]. 8. 2. 2016 [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: <http://www.startribune.com/non-muslim-minnesotans-are-donning-the-hijab-to-show-support/367989401/>

SHERAZEE, Mahnoor. 'The difference between black and blue'. *Dawn* [online]. 25. 4. 2014 [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.dawn.com/news/1102048>

SMITH, Roff. Why Turkey lifted its ban on the Islamic headscarf. *National geographic* [online]. 12. 10. 2013 [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <http://news.nationalgeographic.com/news/2013/10/131011-hijab-ban-turkey-islamic-headscarf-aturk/>

Some unique chador styles. *Muslim state* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.muslimstate.com/some-unique-chador-styles/>

Spôsob života muslimov. *Arabský svet- iná planéta* [online]. Unicorns, 2014 [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: http://www.1sg.sk/www/data/01/projekty/2013_2014/unicorns/moslimovia/sposobzivota.html

The 2016-17 abaya fashion show in Dubai Mall. *Hijabs* [online]. [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.hijabiworld.com/the-2016-17-abaya-fashion-show-in-dubai-mall/>

The Iranian revolution. *Macrohistory and world timeline* [online]. [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.fsmitha.com/h2/ch29ir2.htm>

The latest 2016 abaya styles all the way from Dubai for you!. *Hijabs* [online]. [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.hijabiworld.com/the-latest-2016-abaya-styles-all-the-way-from-dubai-for-you/>

Traditional dress of the Kingdom of Saudi Arabia. *The lovely planet*. [online]. 22. 7. 2014 [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.thelovelyplanet.net/traditional-dress-of-the-kingdom-of-saudi-arabia/>

Translation of Sahih Bukhari, book 52. *Center for Muslim-Jewish engagement* [online]. University of Southern Carolina [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.usc.edu/org/cmje/religious-texts/hadith/bukhari/052-sbt.php>

Translation of Sunan Abu-Dawud, book 2. *Center for Muslim-Jewish engagement* [online]. University of Southern Carolina [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.usc.edu/org/cmje/religious-texts/hadith/abudawud/002-sat.php#002.0641>

TRISTA, Pierre. Niqab. *About news* [online]. [cit. 2016-03-11]. Dostupné z: <http://middleeast.about.com/od/religionsectarianism/g/niqab-definition-faq.htm>

Turkey lifts headscarf ban in schools for girls as young as 10. *RT Question more* [online]. 23. 9. 2014 [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <https://www.rt.com/news/190032-turkey-headscarf-schools-ban-amendment/>

Türkiye’de kamuda başörtüsü yasağı resmen kalktı. *Euronews* [online]. 8. 10. 2013 [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <http://tr.euronews.com/2013/10/08/turkiye-de-kamuda-basortusu-yasagi-resmen-kalkti/>

URBIŠOVÁ, Julie. Turecká otázka: S šátkem nebo bez? *Česká televize* [online]. 12. 11. 2010 [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/blogy/1306770-turecka-otazka-s-satkem-nebo-bez>

Veiling in Turkey. *Reorienting the veil* [online]. [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <http://veil.unc.edu/regions/turkey/>

What can you wear as a woman in Saudi Arabia? *Living in Saudi Arabia* [online]. 4. 6. 2012 [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://livinginsaudiarabia.org/199/what-can-you-wear-as-a-woman-in-saudi-arabia/>

What exactly do women in Saudi Arabia wear under the abaya? *American bedu* [online]. 28. 2. 2008 [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://americanbedu.com/2008/02/28/what-exactly-do-women-wear-under-the-abaya/>

What is a burqa? *Wise geek* [online]. [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.wisegeek.org/what-is-a-burqa.htm>

What is taqwa? *Islamic insights* [online]. 29. 4. 2010 [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <http://www.islamicinsights.com/religion/what-is-taqwa.html>

What is the concept of veiling in Islam? *Islamic FAQ* [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://islamicfaq.org/veil/index.html#Q1>

What is the khimar? *Al-Muhajabah's Islamic pages* [online]. 17. 9. 2001 [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.muhababah.com/khimar.htm>

What's the difference between a hijab, niqab and burka? *BBC* [online]. 18. 6. 2015 [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/newsround/24118241>

When is it permissible for a woman to uncover her face? *Islam question and answer* [online]. 29. 10. 1998 [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <https://islamqa.info/en/2198>

Why do Muslim women have to cover their heads? *Investigating Islam* [online]. [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://www.islamic.org.uk/hijab.html>

Why Muslim women wear the veil. *The religion of islam* [online]. 2009 [cit. 2016-03-14]. Dostupné z: <http://www.islamreligion.com/articles/2770/why-muslim-women-wear-veil/>

Why wear niqab? *Al-Muhajabah's Islamic pages* [online]. 17. 9. 2001 [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.muhababah.com/faceveil.htm>

WINTER, Katrin. Dubai as you don't know it. *Kati and David's adventures* [online]. 28. 1. 2015 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <https://katrinwinter.net/2015/01/28/dubai-as-you-dont-know-it/>

YARSHATER, Ehsan. Persia or Iran, Persian or Farsi. *Iran heritage* [online]. Iranian studies, 1989 [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.iran-heritage.org/interestgroups/language-article5.htm>

11 RESUMÉ

For my bachelor thesis I have chosen topic called veiling in contemporary Muslim countries. I have chosen it because of many reasons. First reason is that many people have asked me questions about veiling and I have always wanted to answer more in details. Second reason is that it is current topic that surrounds us daily by media and there are many people who judge without knowing anything about it.

I divided my bachelor thesis into several chapters. In the first chapter I wrote about history of veiling. The second chapter is unique that I described veiling in Quran and Sunnah. The most important chapter to understand the whole issue is chapter number three, where I wrote about meaning of veiling for Muslim woman. The key chapter is also chapter number four in which I mentioned all the kinds of Muslim veils and headscarves and then in the next chapter I described which headscarves are worn in selected Muslim countries. I have chosen countries like Saudi Arabia, United Arab Emirates, Afghanistan, Iran and Turkey are. At the end of my bachelor thesis I described World hijab day, I mentioned also current trends of fashion industry which are offered to Muslim women. The last chapter also includes Abaya fashion show in Dubai.

Processing of my bachelor thesis was a very interesting and beneficial for me and I recommend the reading of my thesis to all common readers, however the biggest benefit it would be for those people who condemn veiling by their intolerance and ignorance.

12 PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Dívka v hidžábu¹⁶⁹

Příloha č. 2: Dívka v hidžábu¹⁷⁰

¹⁶⁹ Sabina Hannan. *Ink361*

¹⁷⁰ Sabina Hannan. *Ink361*

Příloha č. 3: Žena v nikábu¹⁷¹

Příloha č. 4: Žena v polovičním nikábu¹⁷²

¹⁷¹ SANDS, Phil. Veiled order bans niqab in Syrian classrooms. *The national*.

¹⁷² JEMELKA, Petr a KUNC, Tomáš. *Grafika: burka, čádor, nikáb. Evropa a zákaz zahalování*. Aktuálně.cz

Příloha č. 5: Žena v afghánské burce¹⁷³

Příloha č. 6: Žena v emirátské burce¹⁷⁴

¹⁷³ ELGOT, Jessica. Muslims around the world do not support full-face burqa, study finds. *The huffington post* .

¹⁷⁴ WINTER, Katrin. Dubai as you don't know it. *Kati and David's adventures*.

Příloha č. 7: Žena v čádu¹⁷⁵

Příloha č. 8: Žena v čádu¹⁷⁶

¹⁷⁵ Flickr hive mind. *Chador, čador.*

¹⁷⁶ Some unique chador styles. *Muslim state.*

Příloha č. 9: Dívka s al amirou¹⁷⁷

Příloha č. 10: Žena se šajlou¹⁷⁸

¹⁷⁷ JEMELKA, Petr a KUNC, Tomáš. *Grafika: Burka, čádor, nikáb. Evropa a zákaz zahalování.* Aktuálně.cz.

¹⁷⁸ JEMELKA, Petr a KUNC, Tomáš. *Grafika: Burka, čádor, nikáb. Evropa a zákaz zahalování.* Aktuálně.cz.

Příloha č. 11: Džilbáb¹⁷⁹

Příloha č. 12: Dívka s chimárem¹⁸⁰

¹⁷⁹ Chosenpathabayas.com. *Pinterest*.

¹⁸⁰ Khimar. *Hijup*.

Příloha č. 13: Kolekce abájí Dolce & Gabbana¹⁸¹

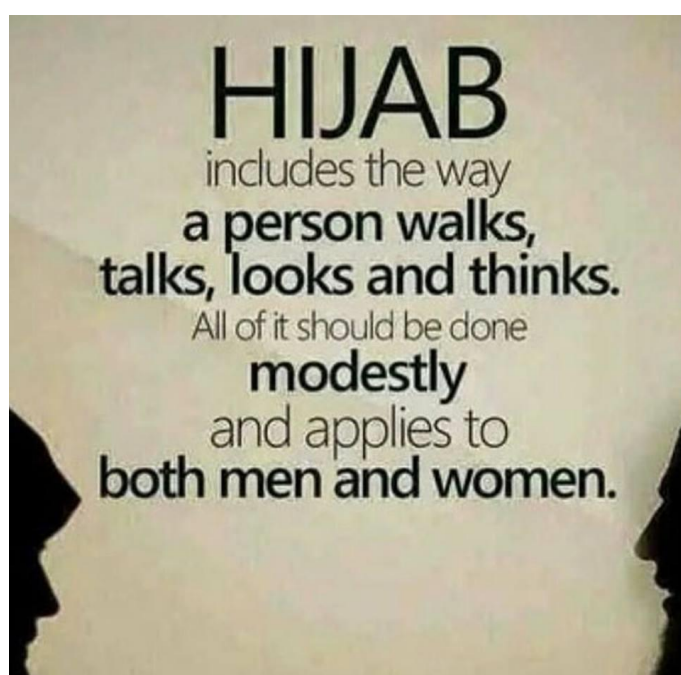
Příloha č. 14: Kolekce abájí Dolce & Gabbana¹⁸²

¹⁸¹ ORTEGA, Laura. Colección 'abaya' de Dolce & Gabbana. *Estrella digital*.

¹⁸² MINTHE, Caterina. The Dolce & Gabbana abaya and hijab story that went around the world. style.com/arabia.

Příloha č. 15: Maria Ídríssí ¹⁸³

Příloha č. 16: Myšlenka Maria Ídríssí¹⁸⁴

¹⁸³ Mariah Idrissi. *Instagram*.

¹⁸⁴ Mariah Idrissi. *Instagram*.